

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Jasnost glede Rotary- gibanja

Ljubljana, 27. julija.

Organizacija Rotary klubov čeprav je še mla-
da, predstavlja že svetovno zvezo, ki se razteza
preko 67 narodov. Od 22. do 26. junija se je vršilo
na Dunaju zborovanje njihovih internacional, na
katero se je polagala velika važnost, ker je bilo
pričakovati, da se bodo izvršile bistvene spremem-
be v programu. Ravno radi tega se je dunajskega
sestanika udeležilo tudi več katoličanov, ki zavze-
majo važna mesta v javnem življenju in so člani
Rotary-organizacije, dasi je v raznih deželah, kakor
v Španiji, Franciji in na Holandskem episkopat
izdal izjavo, da pripadnost k Rotary s katoliškimi
principi ni združljiva. Dunajskega sestanka so se
katoliški delegati udeležili največ radi tega, ker
so pričakovali tolikšne spremembe v programu, da
bi se dosedanje rezervirano stališče cerkve moglo
spremeniti v glasno odobravanje.

Dunajski sestanek ima gotovo več simpatič-
nih potez, ker se je odločilo zavzel za obnovo me-
narodnega zaupanja, za razorožitev in mir med na-
rodi. Programatičen članek, ki je izšel v »Kölni-
sche Zeitung« (št. 333, 22. junija t. l.) o sestanku
pa pove, da gre njegov cilj še dalje. Rotary-organi-
zacija naj bi postala nova etična zveza narodov.
Ob tej definiciji se pa mora vsak katolik, ki je ko-
ličkaj filozofsko-teološko naobražen, vprašati, kako
je ob papeštvu in cerkvi, ki hranita od Boga ji iz-
ročeno npravstveno resnico, zgraditi nov etičen aero-
pag, čigar npravstvene norme naj veljajo za vse
vere in narode. Cerkev je vendar čuvarica tudi na-
ravnega moralnega zakona, ki ga ni moči ločiti od
nadnaravnih versko-moralnih norm. Katolik ne
more prejemati iz Rima verske in pri Rotary npr-
avne norme za zasebno in družabno življenje, raz-
en če so Rotary podrede cerkveni avtoriteti in jih ta
pooblasti, da oznanjajo naravno človečansko etiko.

O tem pa ni govora. Vsak poznavalec znan-
stvene etike dobro ve, da naravna morala, kakor jo
čuva cerkev, nikakor ni priznana od vseh religij
in svetovnih naziranj. Imamo religije, ki jo na-
ravnost izločujejo in je kot praktično normo ne
upotrebjujejo. Potem imamo npravstveno orien-
tirana svetovna naziranja, ki pa odklanjajo verski
temelj, ki ga katolicizem nasprotno smatra za ele-
mentarno bazo etike. Pri tem niti ne omenjamo
nadnaravne oplemenitve in najvišjega razvoja, ki
ga doživi naravna etika edinele v katolicizmu. —
Ali je torej za Rotary katoliška etika obvezna, ali
pa zastopa gibanje neko za nas nesprejemljivo mi-
nimalno etiko, ki naj predstavlja nekakšen kom-
promis in naj bo produkt etičnega humanitarstva,
ki ima s prostozidarstvom silno podobnost.

»Kölnische Zeitung« poroča, da se je na du-
najskem kongresu izkristalizirala sledeča osnovna
misel Rotary etike: Člani Rotary-klubov stavi-
jajo proti golemu nemoralnemu egoizmu, ki jih obdaja,
vodilno načelo, da je treba služiti sočloveku. »Kajti
kdor služi drugim, služi sam sebi.« To vodilno na-
čelo Rotary gibanja, ki ga podaja »Kölnische Zei-
tung«, je interesantno. Absolutni moralni imperativ
etike v njem izginja. Rotary ne pravijo: delaj mo-
ralno, zato, ker je to tvoja dolžnost, — ampak de-
laj moralno, ker s tem služiš sam sebi. Nekaj ame-
riškega koristnostnega mišljenja je v tej neprevreti
etiki Rotarycev.

Načelni govor na dunajskem kongresu je imel
zdravnik dr. Louis Grote iz Frankfurta. Govornik
je poudarjal, da so Rotary klubi praktični organi-
zatorji človeške morale. Izrecno je poudaril, da so
voditelji gibanja soglasni s to ideologijo. Iz časnih
poročil ni bilo mogoče jasno razbrati, je li
Rotary organizacija eden izmed organizatorjev člo-
veške morale, ali da si izključno prisvaja to pra-
vico. Vsekakor je Grote spravljal katoličane v nepri-
jeten položaj s takimi izjavami.

K stvari je končno zavzel stališče »Osservato-
re Romano«, ki v številki od 5. julija 1931 piše na-
slednje:

»Dokazano je, da hočejo biti Rotaryci avten-
tična in praktična organizacija morale, da torej
nastopajo kot učitelji in vršilci moralnega zakona
in moralne postave, ki so si jo sami postavili. S
podobnimi argumenti nastopajo tudi oznanjevalci
framasonstva. Eni kot drugi smatrajo, da so odrasli
vsaki religiji in vsaki cerkveni disciplini. Njihova
morala ne zavisi od religije, ampak stoji nad njo.
Radi tega je Rotary-pojmovanje, kakor ono prosto-
zidarstva, nezdružljivo s cerkvenim naukom. Do se-
daj Rotaryci niso vedno s toliko jasnostjo učili svo-
jih idej, morda tudi zaradi tega ne, ker se jih —
delno vsaj — niso v vsem obsegu zavedli. Odtod je
mogoče razlagati razne sode, ki so se ustvarile
v njihovih lastnih vrstah o gibanju, kakor tudi raz-
lično stališče, ki so ga katoličani po raznih deželah
napram gibanju zavzeli. Kjer so pa že dosedaj v
dunajskem smislu formulirali svoje stališče, tam
jih je cerkev obsodila. Po dunajskih izjavah, ni
več dvomiti o protiverskem in protikatoliškem
značaju Rotary gibanja. Ne rečemo pa tega o mno-
gih pripadnikih Rotary-klubov, ki se v dobri veri
trudijo, da gori navedene vplive nevtralizirajo.«

Iz železniške službe

Belgrad, 27. jul. AA. Z ukazom Nj. Vel. kra-
lja in na predlog prometnega ministra so s soglas-
jem predsednika ministrskega sveta postavljeni:
za načelnika gradbenega oddelka direktorje držav-
nih železnic v Ljubljani v 3. skupini Pavle Karžik,
načelnik iz Subotice; pri direktorju državnih želez-
nic v Ljubljani na glavni postaji v Mariboru: za
šefa skladišča Leopold Gruden iz Poljčan, v No-
vem mestu Stefan Jarc iz Sevnice, pri prometnem
oddelku v Ljubljani Ivan Murtinac iz Maribora.

Republikanska diktatura v Španiji?

Španska republikanska vlada je potlačila prvo vstajo z orožjem — Ustavni
načrt ponesrečen

Za enkrat zopet mir

Madrid, 27. julija. Španska vlada razglaš-
a, da je revolucionarno gibanje po vsej Španiji po-
tlačeno. Na prizadevanje levega krila vladajoče
republikanske stranke je vlada smrtno obsodbe
ustavila in bodo kolovodje anarhoboljševiških pu-
čov v Sevilji in Granadi sojeni po navadnih voj-
nih sodiščih.

Konstituanca se zopet zbere

V ponedeljek, dne 27. t. m. se zopet zbere
ustavodajna skupščina, ki bo sprejela sporočilo
odbora, kateri je verificiral poslanske mandate.
Nato se bo zbornica končno veljavno konstituirala.
Ministrski predsednik Zamora bo polnomočja pro-
vizorične vlade položil v roke skupščine, na kar
bo skupščina sedanjo vlado potrdila. Dokler se
ne osnuje nova vlada po konstituciji trdne parla-
mentarne večine, bo ostal na čelu vlade Zamora;
pozneje bo, kakor se splošno misli izvoljen za
predsednika republike.

Kdo bo šef nove vlade, se še ne more pred-
videti.

Agrarna reforma

Zbornica bo kmalu začela disputirati ustavo,
vendar pa bo morala še preje izglasovati agrarno
reformo. Sprico novega revolucionarnega gibanja
predvideva zakonski načrt razlastitve vsega vele-
posestva, ki se pa seveda tehnično in finančno ne
bo moglo tako hitro izvršiti, kakor želi izstradani
andaluški kmečki proletarijat.

Nesrečen ustavni načrt

Ustavne debate se politiki sploh zelo boje,
ker glede bodoče ustave niti med člani vlade ne
vlada nobena edinost, drugič pa je načrt, ki ga
bo vlada te dni predložila konstituenti, jako ne-
srečen. Je namreč brez strokovna društva, narodne zve-
zivnega ustroja, kakor ga je vsaj javnost prič-
kovala, dovoljuje samo skromno samoupravo. Za-
raditega se predvideva odcepitev Katalonije, ako
bi konstituenta ta načrt dejansko sprejela, ker so

v Kataloniji sindikalisti z nacionalisti popolnoma
edini v zahtevi po federativni republiki.

Strah pred diktaturo

Vlada je revolucionarni pokret potlačila samo
s pomočjo »Guardie civile«, to je orožništva, ki
šteje 28.000 mož in 1.000 oficirjev in je oboroženo
s strojnimi in oklopnimi avtomobili. Mnogi po-
litiki pravijo, da obstoji nevarnost, da bi kdo s
pomočjo tega kora proglasil neke vrste republi-
kansko diktaturo, ako bi konstituenta pri konsoli-
daciji republike odpovedala.

Trdoglava Katalonija

Polkovnik Macia odklanja uso izredno zakonodajo za zaščito
republike

Barcelona, 27. julija fr. Predsednik avtonomne
katalonske vlade, polkovnik Macia, je včeraj iz-
javil, da on ne bo dovolil, da se na ozemlju Ka-
talonije razpustijo strokovna društva, narodne zve-
ze strokovnih organizacij, niti društva, ki pripa-
dajo splošni zvezi delavcev. Vsi spori, ki se po-
javljajo, bodo polegli brez diktatoričnih odredb na
podlagi miroljubnih sporazumov. On je mnenja,
da za vzdrževanje splošnega reda ni potreba novih
zakonov in on bi na noben način ne privolil v to,
da se v Španiji, ali vsaj v Kataloniji ustanovi iz-
redno sodišče za varstvo republike, kakor to na-
meravajo v Madridu. V to svrhu je pozval tudi

katalonske poslance, da se nemudoma vrnejo iz
Madrida na razgovor, da se postavijo načela, ka-
terim bodo morali slediti pri prihodnjih debatah
v konstituenti. Če bi osrednja vlada nameravala
izdati kakšno izredno zakonodajo, bi jo on zavrnil
v kolikor se tiče Katalonije, kajti ne sme se po-
zabiti, da bodo Katalonci dne 2. avgusta potom
ljudskega plebiscita izrazili svoje mnenje o usodi
Katalonije v okviru španske republike. V slučaju,
da bi se razpustila delavska društva, bi bil prizadet
najagilnejši del katalonskih volivcev, ki bi potem
svojo nezadovoljnost izrazili z glasovanjem po-
polnoma v nasprotju z zamislijo enotne Španije.

Političen položaj v Bolgariji

Preglavice dela vladi nastop komunistične stranke

Izvirni dopis »Slovenec«.

Sofija, 24. julija.

Vlada Malinova je po odstopu »demokrati-
českega zgovora«, ki je pri volitvah vzlic nasilju
propadel, bila imenovana 28. junija. Je pri svoji
demisiji je bivši ministriki predsednik Ljapčev iz-
javil, da bo »zgovor« podpiral novo vlado pri
stremjenju rešiti državo pred propastjo. »Zgovor«
je bil mnenja, da se sedanja vlada iz 4 strank
(zemljedelcev, demokratov, liberalcev krilo Petrov
in radikalov) ne bo mogla dolgo držati na krmilu
radi programatične razlike strank. Zgovor je pu-
stil vrata odprta za vstop v Malinovo vlado, ako
bi zemljedelci iz kateregakoli vzroka podali svojo
demisijo. Mnenja zgovora in njihov up še sedaj
obstoja, kar jasno priča 22. julija po kongresu
zgovora izdana deklaracija, da bo zgovor budno
opazoval dela blokove vlade ter po njih zavzemal
svoje stališče, sicer pa ne bo stal v izraziti opo-
ziciji proti vladi. Za političnimi kulisami se pa sku-
ša na vsak način razdvojiti vladne stranke ter zla-
sti zemljedelce izriniti iz vlade.

Velike preglavice dela novi vladi agresivni
nastop delavske (komunistične) stranke. Takoj po
imenovanju vlade Malinova so pričeli komunisti
snovati v vsej državi sestanke z vehementnimi na-
padi na vlado, zlasti na zemljedelce, skušajoč
slednje diskreditirati med širokimi ljudskimi ma-

sami. Vlada je skušala pomirjevalno vplivati, pa
je končno po izgredu 9. julija v Sofiji in drugih
mestih bila prisiljena, odrediti ostrejšje ukrepe ter
za nedolžen čas zatvoriti strankine lokale v So-
fiji in drugod. To je bilo povod, da so komunisti
razvili še živahnije delo ter vzlic vsem prepo-
vedim skušali prirediti 22. julija veliko protestno
akcijo. Pri tej priliki sta bila v mestu Jambol dva
delavca ubita, več ranjenih, v Sofiji je policija iz-
grede preprečila in aretirala okrog 200 komuni-
stov.

Zemljedelci v svojih časopisih pozivajo delav-
ce k treznosti. Min. preds. Malinov je pa včeraj
izjavil, da bo oblast prisiljena za ohranitev no-
tranjega reda in miru ukreniti vse potrebno, ker
je iz nastopa delavske stranke razvidno, da se
istoveti bivši, po zakonu o zaščiti države razpu-
šeni komunistični stranki.

Ako izvzamemo komunistične izgrede, vlada
v državi red in mir in se bojazen »demokratič-
nega zgovora«, da se bodo zemljedelci pri volil-
nem uspehu in vstopu v vlado nad njimi maščevali
radi toliko prelite krvi pri in po 9. juniju 1923,
ko so nasilno napravili državni prevrat, ni izpol-
nila. Zagotavlja se tudi, da bo vlada nastopila s
krepko roko tudi proti vsakemu drugemu, ki bi
skušal kaliti notranji mir ali rušiti prijateljske od-
nošaje s soslednimi državami. K

Volitve v Grčiji

Atene, 27. jul. AA. V političnih krogih go-
voro, da želi del Venizelosove stranke pod vod-
stvom finančnega ministra Marisa in prosvetnega
ministra Papandrea forsirati volitve v oktobru,
češ, da je zdaj opozicija neenotna in bi Veni-
zelosova stranka pri nenadejanih volitvah utegnila
dobi absolutno večino, ki je zdaj nima. Glede
teh vesti sta ministra Marisa in Papandrea izdala
izjavo, v kateri demantirata te trditve. Vendar
politični krogi ne verjamejo temu demantiju in
žele, da se vsi ti načrti odgode do vrnitve Veni-
zelosa v Grčijo. Venizelos se vrne v septembru.

Ministri iščejo slika z narodom

Atene, 27. jul. AA. Zunanji minister Mihala-
kopules, ki za Venizelosove odsotnosti predseduje
sejam ministrskega sveta, je razglasil, da bo pre-
potoval Grčijo, da bo tako prišel v direktne stike
s prebivalstvom. Najprej pojde z letalom v svoje

Madjari iščejo posojila

Budimpešta, 27. julija. Ž. Glede francoskega
posojila pišejo vsi listi zelo optimistično. Od več-
raj se mudi tukaj zaupnik Bazelske banke Porter,
ki vodi pogajanja z madjarsko vlado in madjarsko
Narodno banko. Danes pa pride še drug zaupnik.
»A Regelle« piše iz Pariza, da je Francija priprav-
ljena dati Madjarski pomoč in da ne išče od nje
drugega kot razumno politiko. Sotrudniku »Az Estaz«
je izjavil sam Bethlen, da je ta vest v glavnem
resnična in da je potreben le še pristanelek neka-
terih mednarodnih bank. »Havas« piše, da bo Fran-
cija v tem posojilu sodelovala s 40%.

Potujoče kmetijske razstave

Belgrad, 27. jul. AA. Organizacijski odbor
potujoče kmetijske razstave in šole, zamišljene kot
vlak, ki bi vozil po vseh krajih naše države, je
sklenil da uredi en vagon kot gozdarsko razstavo
z izdelki tvornice; njegova posebna svrha bi bila
propaganda za pogozdovanje in gojenje gozdov. Ta
razstava bi vsebovala fotografske slike, filme in
albume, ki bi nazorno prikazovali koristi pogozdo-
vanja. V krajih, kjer bi se vlak ustavil, bi se vr-
šila strokovna predavanja s filmskimi projekcijami.
Na razstavi bi bili zastopani tudi objekti iz
gozdarskega muzeja na Topčideru. Med prebival-
stvo se bodo delile brošure o pogozdovanju.

Študenti urgli predsednika

Buenos Aires, 27. jul. AA. Večina argen-
tinskih listov iz Santiaga de Chile poroča, da
je predsednik Ibanez dal ostavko na svoje
mesto pod pritiskom študentske stavke, ker
se je prebivalstvo postavilo na stran študen-
tov.

Ibanez del Campo, državni predsednik v Chile.

Pariz, 27. jul. AA. Havas poroča iz Santi-
aga de Chile, da je predsednik Ibanez pod-
dal ostavko. Sestavljena je splošna junta pod
predsedstvom Petra Otaza, ki bo vodila posle,
dokler ne bo izvoljen novi predsednik ali pa
sestavljena nova vlada.

Gradbena dela v Bakru

Belgrad, 27. jul. AA. Po otvoritvi proge do
Bakra, pristanišče, je prometni minister odredil,
da se takoj uredi vse potrebne naprave za delo-
vanje prometa. Odboril je v to svrhu 2.000.000 Din
kredita. Iz tega se bo takoj popravil porušeni del
obale, obalni tir in napeljal vodovod. Dela se
začne takoj.

Zopet samomor v Mariboru

Težke življenjske razmere ženejo nižje sloje
v obup.

Maribor, 27. julija.

Danes zvečer si je hotel končati življenje 25
letni sluga Josip Berglez, nameščen pri tovarni
kovin na Tezmem. Ze svojčas se je ponesrečil pri
stroju, ki mu je odtrgal roko. V zadnjem času so
je čudno obnašal in je bil vase zatopljen. Le z
malokom je govoril. Danes okrog 19 si je v tre-
nutku, ko je bil sam, zadal z nožem bodljaj na
levo stran vrata, v očitnem namenu, da si kon-
ča življenje. Zgrešil je svoj cilj, ker so mu doma-
čini v trenutku, ko si je hotel zadati drugi, morda
smrtni sunek, prihiteli in preprečili njegovo na-
mero. Z avtomobilom podjetja so prepeljali Ber-
gleza na mariborsko reševalno postajo; ko so ga
pa mariborski reševalci hoteli spraviti na reševal-
ni avto, se je med njimi in samomorilnim kandi-
datom vnela hura borba, ker se je Bergleza po-
lotila neka besnost, v kateri ni hotel vedeti o tem,
da bi ga prepeljali v bolnišnico. Končno se je
vendarle z veliko težavo posrečilo, da so ga spra-
vili v avto in vsega okrvavljenega prepeljali v
bolnišnico. Njegovo stanje je resno. V ozadju so
nekatera življenjska razočaranja in težke raz-
mere, ki vladajo med mariborskimi delavci.

Ali sporazum ali končen polom

Sporazum med Francijo in Nemčijo je postal kategoričen imperativ

Washington, 27. julija. Položaj, ki je nastal po londonski konferenci v Nemčiji, se presoja tukaj takole:

Nemčija ni dobila ničesar

Dolgoročnega posojila Nemčija, kakor znano, ni dobila, ni pa tudi ne dobila kratkoročnega, ker nemška vlada ni bila v stanju nuditi za to politične garancije, ki jih zahteva Francija. Dosegla je edinele obljube veseli, da bodo vplivale na to, da bodo inozemske banke ustavile odpovedovanje svojih kratkoročnih kreditov, naloženih v Nemčiji. Ali je ta stvar že rodila kakšne pozitivne učinke, to se danes še ne ve.

Odtok zlata iz Londona v Pariz

Edino znamenje dosedaj v tej smeri je to, da se je tečaj funta sterlinga napram franku in napram dolarju izboljšal, iz česar sklepajo, da se je odtok angleškega zlata v Francijo, ki je v zadnjih časih dosegel vsoto 20 milijonov funtov sterlingov, bržčas ustavil. Francija je to zlato iz londonskih bank dvigala radi tega, ker so te banke zelo angažirane v nemške posle. Zato je naravno, da so Francozi začeli svoje kapitale v Londonu dvigati, ker je zaupanje v nemško gospodarstvo onajano, ali pa hočejo, kakor sumničijo nemški in italijanski listi, s tem preprečiti eventualno pomoč angleškega kapitala Nemčiji brez sodelovanja Francije.

Francosko-nemška gosp. antanta

Naj bo stvar kakorkoli že, vsi so prepričani, da se Nemčiji ne bo dalo drugače pomagati, kakor z velikim dolgoročnim posojilom, ki je neobhodno odvisno od sporazuma med Francijo in med Nemčijo. Javna tajnost je, da tako v Franciji kakor v Nemčiji vplivni krogi delajo na širokem gospodarskem načrtu na podlagi sodelovanja nemškega in francoskega kapitala, ki se pa ne da drugače izvesti, kakor da Nemčija svojo politiko prilagodi Franciji. Pravijo, da so se počasi tudi nemški desničarji sprijaznili s to mislijo. Na vsak način je postalo pisanje njihovih listov v zadnjih dneh nekoliko bolj zmerno.

Stimson v Berlinu

Fakti je, da je dr. Brüning povabil g. Laval v Berlin, ni pa še znano, kdaj se bo Laval temu povabilu odzval. Za zdaj je prišel v Berlin Amerikane Stimson, ki seveda ne bo mogel izpremeniti položaja, nastalega po londonski konferenci, se pa bo gotovo zelo trudil, da se ustvarijo pred-

pogoji za temeljito izboljšanje, ker je znano, da je tudi ameriški kapital poleg angleškega zelo angažiran v nemškem gospodarstvu.

Samo Francija more pomagati

Vse je torej slejkoprej odvisno od stališča, ki ga zavzema Francija napram sanaciji nemškega gospodarstva. Francoski listi soglasno trdijo, da nemški in francoski ministri v Londonu niso izmenjavali samo golih fraz vljudnosti, ampak da se je med njimi izcimilo pravo prijateljstvo, ki v polni meri upravičuje, da se bo našel praktičen način, kako Nemčiji izdatno pomagati. Na vsak način pa bo Nemčija morala premagati svojo nacionalistično psihozo in odstraniti vse ovire, ki stojijo na poti tako gospodarskemu, kakor političnemu sodelovanju obeh držav.

Francosko-italijansko zblizanje?

Veliko politično novico pa vidi mednarodni svet tudi v napovedi bližnjega obiska g. Laval v Rimu. V tem vidijo znamenje za radikalno izpremembo mednarodnega položaja, ker bi zblizanje med Francijo in Italijo silno olajšalo in izboljšalo položaj.

Razgovori v Berlinu

London, 27. jul. AA. Včeraj je bilo vreme tako slabo, da je ministrski predsednik Macdonald opustil potovanje v letalom v Berlin. Odpotoval je že snoči z kontinentalnim ekspressnim vlakom, dočim je zunanji minister Henderson zapustil London že prej.

Pred odhodom je Macdonald obvestil novinarje, da bodo o finančnem položaju Evrope razpravljali ljudje, ki so odločeni, da načnejo gospodarska vprašanja Evrope v razumnem in stvarnem.

Zunanji minister Henderson je prispel davi v Berlin. Pozdravili so ga nemški zunanji minister Curtius, angleški poslanik in druge odlične osebnosti. Na postaji se je zbrala velika množica, ki je angleškega ministra priščno pozdravljala.

Nocoj priredi nemški kancler na čast Macdonaldu in Hendersonu slavnostno večerjo. Jutri posetita angleška ministra predsednika Hindenburga. Pozneje pa bosta kosila pri pruskem ministrskem predsedniku Braunu.

Berlin, 27. julija. AA. »Lokalanzeiger« meni, da želi angleški zunanji minister Henderson kot

Nikakor pa se ne smejo nemški politični krogi varati v tem, da bodo smernice francoske zunanje politike pri vsej odjenljivosti ostale iste in da je izboljšanje nemškega gospodarstva pričakovati le, če bo Nemčija svoje politično zadržanje znala uravnati v smislu tega dejstva.

Zanimivo je seveda registrirati tudi glasove nemškega desničarskega tiska. Razun že omenjenega mnenja, da Francija dviga iz Londona zlato zato, da ne bi mogli Angleži Nemcem s kakšnim posojilom pomagati, trdijo nemški nacionalistični listi tudi, da se je kriza nemškega gospodarstva začela z dnem, ko se je svetu sporočila carinska unija med Nemčijo in Avstrijo. Že 23. marca je »Echo de Paris« dejal, da bo treba na to odgovoriti z odpovedjo inozemskih kreditov, angažiranih v nemškem gospodarstvu. Sledil je polom avstrijske »Credit-Anstalt« dne 11. maja, polom banke »Avstric« 23. maja, bankrot »Schlubach« v Hamburgu, moratorij »Amster-Banke«, bankrot »Banque Generale« nemškega podjetja v Bukarešti dne 26. junija, polom »Banque de Geneve«, polom »Danat-Banke« 12. julija, zatvoritev »Mercur-Banke« na Dunaju in dne 20. julija bankrot »Schröder Banke« v Bremenu.

predsednik razorožitvene konference zagotoviti svoji vladi tudi notranjepolitični uspeh s tem, da doseže sporazum med Nemčijo in Francijo v vprašanju pomorskega oboroževanja. List dalje pravi, da bi se sporazum najlažje dosegel, če bi Nemčija ustavila gradnjo nove oklopnice. V zameno bi se Francija odpovedala gradnji 32.000 tonske križarke. Dobro poučeni krogi menijo, da bodo nemški in angleški ministri razpravljali v glavnem o političnih vprašanjih. Pričakujejo, da bodo padle v kratkem po teh razgovorih važne odločitve. List pravi nadalje, da je ameriški državni tajnik Stimson v svojih nedeljskih razgovorih z nemškimi ministri trdno vztrajal na ameriškem stališču, da mora Nemčija vse storiti za izboljšanje francosko-nemških odnosov, ker je od tega odvisno trajno pomirjenje Evrope.

Berlin, 27. julija. AA. Poročajo, da bo imela pred kratkim ustanovljena garancijska banka 200 milijonov mark kapitala. Nemška vlada se je zavzela, da bo dala tej banki 80 milijonov mark kapitala. Zaenkrat bodo vplačali samo 25% nominalnega kapitala.

Nov izbruh protikatoliškega fanatizma v Mehiki

Meksiko, 27. julija. V Veracruzu je prišlo do velikih izgrediv proti katolikom. V 24 urah so bile razbite 4 cerkve. Eno so izgrezniki zažgali in je zgorela do tal. Tudi v ostalih treh so zločinci zanetili ogenj, vendar pa se je posrečilo policiji in gasilcem pogasiti požar. Pri maši v neki cerkvi sta bila ubita dva duhovnika. Do neredov je prišlo zato, ker je vlada v ozirom na nov državni zakon odredila, da sme biti v pokrajini Veracruz le 2000 duhovnikov. Zato je neki vernik izvršil atentat na guvernerja države Veracruz.

„Nautilus“ in „Zeppelin“

London, 27. jul. AA. Danes odpotuje sir Hubert Wilkins s podmornico »Nautilus« na Norveško. Skušal bo predrati do Severnega tečaja. Podmornico »Nautilus« so v Devonportu popolnoma popravili in jo opremili z novim ogrodjem in periskopom. Konec tedna so podmornico preizkusili. Ostala je pod vođo dve uri in je bila s pomočjo podvodnega signalnega aparata v zvezi z angleškim podmornikom.

Leningrad, 27. jul. AA. Zrakoplov »Grof Zeppelin« je odplul iz Leningrada v severne kraje. Po radijskih vesteh je zrakoplov že preletel Arhangelsk.

Leningrad, 27. jul. AA. Zrakoplov »Grof Zeppelin« poroča, da leti skozi »belo noč« polarnih pokrajin samo s sprednjimi motorji, da prihrani gorivo in da upa, da se sestane nocoj z ruskim ledolomilec Malgijom pri otoku Hooker južno od Franc. Jožefove zemlje.

Zemlja bodočnosti

Boji za posest Grönlandije, bodoče velike postaje zračne proge Evropa-Amerika

Kopenhagen, julija.

Zadnje tedne je evropsko javnost zelo razburil konflikt, ki je nastal radi pripadnosti grönlandskega otoka. Danska je danes ena največjih kolonialnih sil, ako se upošteva razsežnost ozemlja. Največja njena kolonija je Grönlandsko, ki obsega 2.180.000 km². Res je, da slanjuje tam samo 15.000 ljudi. Samo zato je razumljivo, da se velike svetovne veleposladi niso bolj pečale z vprašanjem Grönlandske in da so ta velikaanski kontinent mirno prepustile mali danski kraljevini. Samo Norveška je že nekaj let pokušala prodrati v Grönlandijo in uveljaviti tam svoje lastninske pravice. Norveška zasleduje enako politiko v severnem in južnem ledenem morju ter polagoma zaseda otok za otokom. Tako je tudi mislila zasaditi svojo zastavo na grönlandskem obrežju, katerega potrebuje za oporo svojega ribiškega brodogoja. Konflikt je zadobil jasne oblike, ker je Danska formulirala zahtevo po vsem severnem delu Grönlandije. Ko je Danska to odklonila, je Norveška zahtevala, da se spor predloži v razrešitev haškemu razsodišču, kar je danska vlada istotako odklonila.

Pri razreševanju tega novejšega spora, je treba ločiti med dvema vprašanjema: 1. s kakšno pravico stavijo Norvežani zahtevo po ozemlju, ki je danska kolonija in 2. od kakšne koristi je ta zemlja za Danco in za Norvežane. Zgodovina Grönlandije je sledeča: našli so jo Romani pred dvanajstimi stoletji. Okrog leta 1000 so prišli krščanski misijonarji, se divili zeleni zemlji in razširili krščanstvo med redkimi prebivalci. V 13. stoletju se je grönlandska prastoveljna priljučila Norveški. Ko je leta 1318 danski kralj Olaf Hakonsen

podredoval tudi norveško kraljestvo, je prešla Grönlandija z Islandijo in s Faerskim otočjem v dansko last. Tekom poznejših stoletij sta izgubili Danska in Norveška enako vse stike z Grönlandijo in šele začetkom 18. stoletja so prišli prvi danski izseljenci, ki so uživali denarno pomoč danske vlade. Tekom preteklega stoletja je bilo poslano mnogo znanstvenih ekspedicij v to zemljo, ki so skrajno raziskovali enako obrežja, ter polagoma prodirali v notranjost. Ko se je dne 14. januarja 1814 podpisal v Kielu mir med Dansko na eni, Švedsko in Anglijo na drugi strani, je postala Norveška last švedske krone, toda Danska je smela obdržati zase Grönlandijo in Islandijo, karavno sta obe prvotno bili bistveni del Norveškega kraljestva. Tukaj je pravi vir spora, ki je s tako brutalno silo izbruhnil na dan tekom zadnjih mesecev.

Dne 14. julija 1919 je norveški zunanji minister Ihlen podal izjavo, da Norveška ne bo delala nobenih težav, če bi Danska z nova nameravala proglasiti svojo lastninsko pravico nad vso Grönlandijo. Danska se je pravice ni takoj poslužila in je šele 10. maja 1921 objavila tozadevni proglas. Med temi pa so se razmere na Norveškem spremenile, nastopil je nov zunanji minister Rastad, ki je energično protestiral proti razširjenju Danske suverenitete na Grönlandijo, kar je v nasprotju z interesi norveških ribičev. Norveška je zahtevala nova pogajanja in Danska jih je sprejela kljub temu, da je bila sigurna svoje pravice. Rezultat teh pogajanj je bila pogodba z dne 10. julija 1924, v kateri je Norveška dobila pravico svobodno ribariti po grönlandski obali. V pogodbi označena obal je neznansko dolga, ter se razteza od Lindenevega fjorda, do Rudiogena, to se pravi

Spremembe zakona o skupnem davku na poslovni promet

Belgrad, 27. julija. L. Finančni minister je predpisal uredbo o spremembi in dopolnitvi zakona o skupnem davku na poslovni promet od 14. in 30. marca t. l. V naslednjem podajamo najvažnejše točke: Cl. 8 uredbe od 12. marca 1931 se dodaja nov odstavek, ki se glasi: Kot producent v smislu § 8 tarife o skupnem davku na poslovni promet, v kolikor to z zakonom ali s tarifo ni drugače urejeno, se bo smatral: 1. Prvobiten producent; 2. Izdelovalec. Pri naročilu v notranjosti države za material, določen za izdelavo in sprejet od naročnika, se bo smatral za producenta naročnik, dočim spada izdelovalec pod splošne odredbe davka na poslovni promet. 4. Pri naročilih iz inozemstva za izdelavo iz materiala, dobavljenega na račun naročnika, se smatra za producenta izdelovalec. Če ni znana cena tako izdelanega blaga, se smatra prodajna cena kot merodajna za odmero davk. Cl. 3 menja točko 3 in 9 uredbe od 14. marca in se glasi: Pri uvozu pri pošti se vzame za davčno osnovo vrednost blaga po originalnem računu, oz. carinski prijavi. Cl. 5 se glasi: Na blago, ki ga ne uvajajo posredno kmetijske zadrage, odn. na blago, ki ga uvajajo nabavljalne zadrage drž. uslužbenec in če se uvajajo predmeti, ki ne spadajo pod splošno carinsko tarifo, bodo morale zadrage s posebnimi potrdili dokazati ministrstvu trgovine in industrije, da se ti predmeti v njeni državi ne izdelujejo. V vsakem slučaju morajo s posebnimi dokazili dokazati, da je to blago, ki je uvoženo iz inozemstva, namenjeno le za člane zadrug, oz. zvez.

Cl. 10. se glasi: Trgovci s kurivom, ki so v letu 1930 morali plačati davek na poslovni promet, v kolikor ta promet ni bil ocenjen s preko 500.000 Din, bodo za 1931 predložili davčne prijave o prometu v letu 1930 davčnemu odboru v oceno. Od tako določenega prometa se bo odbil promet, ki je opravljen v prvih 3 mesecih 1931. leta in cenil na vrednost zaloge na dan 1. aprila 1931. Trgovci z gorivom, ki so v letu 1930 plačali davek po knjigah prometa, katerih promet je bil cenjen s preko 500.000 Din, dalje industrijske delniške družbe, ki prodajajo les za kurjavo, bodo brez ozira na višino prometa v l. 1930 tudi nadalje glede prometa z drvmi morale vlagati četrtletne prijave.

Cl. 11. Trgovci z žitom, ki radi spremenjene tarife skupnega davka na moko ponovno spadajo pod splošni davek na poslovni promet, morajo voditi knjige o prometu in odgovarjajoči davek plačevati po odredbah zakona o davku na poslovni promet. V knjigah opravljenega prometa morajo deljeno voditi promet v žitom, ki je nabavljeno na račun privilegiranega izvoznega društva, posebno pa za ostali promet. Davek na provizije se mora plačati tudi na one provizije, ki so odobrene, preden je stopila v veljavo ta odredba. Ta odredba velja tudi za vse zadrage in stopijo v veljavo 1. avgusta 1931.

Carinska zveza med Belgijo in Nizozemsko

Haag, 27. jul. AA. Holandski listi poročajo, da se bodo vršila v kratkem nova pogajanja o gospodarskih in političnih vprašanjih Belgije in Nizozemske. Na prvem mestu je vprašanje carinske zveze med obema državama.

Drobne vesti

Split, 27. jul. Z. Skupina poljskih industrijcev je sklenila, da obišče v mesecu avgustu naše kraje.

Trst, 27. jul. Z. Ponoči je v Gradiški izbruhnil velik požar, ki je popolnoma uničil milin Torigo. Poslopje je popolnoma uničeno in je v njem zgorelo 300 kvintalov žita.

Ljubljana, 27. jul. AA. Včeraj je bila v Adlešičih proslava 30 letnice javnega dela bivšega ministra dr. Nika Zupančiča.

Dunaj, 27. jul. AA. Neki Egon Spielmann je vdrl v stanovanje komunističnega voditelja Georga Semmelmanna in ga ustrelil.

Velike cerkvene slavnosti ob Adriji

Evharističen kongres na Visu — 500 letnica šibeniške katedrale

Split, 27. jul. Z. Včeraj in predvčerajšnjim se je vršila na Visu Evharistični kongres, ki je sijajno uspel. Kongresa se je udeležilo številno ljudstvo z ostalih otokov. Otvoril ga je dr. Juraj Dorošić, navzeči pa so bili škofje Dalmacije na čelu s škofom dr. Bonifacijem iz Splita. Po maši se je vršila procesija, v kateri so bile zastopane tri godbe. Včeraj so romarji odšli domov.

Šibenik, 27. jul. Z. Za Evharističnim kongresom na Visu se je vršila velika jubilejna proslava 500 letnice šibeniške katedrale. Ob 12 ponoči je imel na praznik sv. Ane mašo g. dr. Mileta. Pri maši je pred Cecilijansko pevski zbor. Do zore so se brale nato ilne moše, verniki pa so pristopali k mizi Gospodovi. Med njimi je bilo največ kmetov iz Zagore. Šibeniške ulice so oživele in mnogo naroda je bilo v narodnih nošah. Ob 9 se je vršilo pred katedralo javno zborovanje, ki ga je otvoril škof dr. Mileta. Pri tej priliki je govoril tudi industrijalec Kulić, ki je poudaril važnost jubileja katedrale z religioznega stališča. Nadalje so govorili Josip Vodopija o temi: Evharistične ideje in družina, dr. Filip Marušić o evharizmu in medicini, ga. prof. Stankovičeva o evharizmu in ženi, akademik Stefan Replak o evharizmu in mladini. Ob pol 10 je imel pontifikalno mašo dr. Carevič. Ob pol 5 popoldne je bila prirejena velika teoforična procesija, ki jo je vodil škof dr. Carevič, ki je trajala dve uri. Procesije se je udeležilo 12.000 vernikov z 8 godbami in 147 cerkvenimi zastavami. Prisostvovali so župan dr. Smolčić,

Francoski letalci v Beogradu

Beograd, 27. julija. L. Francoski letalci, ki so bili včeraj v Novem Sadu in kjer so dobili visoka odlikovanja, ki jim jih je v imenu K. J. Vel. kralja podelil poveljnik našega zrakoplovstva general Nadić, so danes obiskali Topolo, kjer so položili krasen venec na grob kralja Petra. Nato so bili gostje občine v Arandjelovu. Na banketu, ki jim ga je priredila občina, so bile izmenjane priščne besede.

Dr. Maniu pri kralju

Bukarešt, 27. jul. Z. Bivši predsednik vlade dr. Julij Maniu je bil v soboto zvečer v avdijenci pri kralju. Ker se je dr. Maniu umaknil iz političnega življenja z motivacijo, da mu kralj ni zaupal, je ta avdijenca izzvala v romunskih političnih krogih veliko senzacijo.

Titulescu oslane

Bukarešt, 27. jul. Z. Službeno demantirajo vest »Epococe« in drugih romunskih listov, da je vlado odpozdila svojega londonskega poslanika Titulescu in da je na njegovo mesto postavila Anteniadea.

Beograd, 27. jul. AA. Finančni minister je izdal uredbo o izpremembah in dopolnitvah v uredbah o skupnem davku z dne 14. marca in 31. marca t. l.

J. Maoš.

Slovenski rod zvest Bogu in domovini

Brezje, 26. julija.

1500 letnico efskega koncila, na katerem je bila Marija proglašena za Bogorodico, smo Slovenci praznovali na nad vse slovesen način z romanjem na Brezje. Romanje sta priredila Prosvetna zveza in škofijski odbor Katoliške akcije. Vso soboto popoldne so prihajali z vlaki mnogeštevilni romarji, ki so vsi takoj hiteli v lepo okrašeno Marijino svetišče. Do večera je prispelo iz vse Slovenije z vlaki okrog 4000 romarjev, iz bližnje in tudi daljnje okolice pa so prihitali tudi še mnogi, tako da je bilo ob 8 zvečer, ko je zažarela velika cerkev v siju reflektorjev in vencev električnih žarnic, na trgu zbranih najmanj 5000 romarjev.

Ob tej priliki je bila v samostanu prirejena tudi zanimiva misijonska razstava, ki so jo z velikim zanimanjem obiskovali romarji. Na razstavi so bile zlasti zanimive trofeje, ki so si jih priborili naši misijonarji v boju z nevero. Zadruga »Radio Ljubljana« je z radijskimi ojačevalnimi pripravami poskrbela za glasbo. Na večer je prispela še godba Prosvetnega društva iz Tržiča.

Veličastna procesija

Ob 8 zvečer, ko so bile vse Brezje v najbolj slavnostnem razpoloženju in ko so celo na zasebnih hišah goreli nešteti lampijončki, je stopil na leco pred cerkvijo ribniški dekan g. Skubic in v daljšem govoru razložil pomen efskega zbora, čigar 1500 letnico proslavljamo. Takoj nato se je med pritrditvami zvonov, pokanjem topičev in raket razvila veličastna rimska procesija. Prva je korakala godba, za njo so nesli breziško bandero s sliko Brezmadežne, zastavo Prosvetne zveze in sedem zastav Marijinih družb. Za zastavami pa je korakalo do 3000 žena in deklet s prigrizanimi svečami v rokah. Sledili sta dve zastavi moških Marijinih družb, za katerima je zopet šlo do 2000 mož in fantov. Za njimi je korakala celokupna duhovščina z brezjanskim pevskim zborom. Spreved se je pomikal po poljski poti do glavne ceste in zavil mimo romarskega doma po dovoznici cesti nazaj k cerkvi. Pogled na ogromno procesijo je bil nekaj veličastnega in je moral prepričati vsakogar o vernosti in pobožnosti našega ljudstva.

Po končani procesiji je večina romarjev ostala na trgu pred cerkvijo, saj v cerkev, ki je bila nabito polna, itak vsi niso mogli. Vso noč so romarji prepevali v cerkvi in oblegali spovednice.

V prvih jutranjih urah pa so začeli romarji pristopati k mizi Gospodovi in tako dokazali, da so povsem razumeli pomen in važnost ter glavno nalogo romanja. Vso noč in tudi še v zgodnjem jutru so pazili skvati z vojaškim zdravnikom na čelu nad zdravjem romarjev in so v nekaj slučajih omotice hitro intervenirali.

iTsoči novih romarjev prihajajo

Proti jutru so začeli prihajati z vlaki zopet številni romarji, zlasti z Gorenjske, tako da je bilo okrog osmih zjutraj zbranih že okrog deset tisoč romarjev na obsežnem trgu pred cerkvijo. Iz Koroske je prispela na romanje delegacija koroskih Slovencev, ki je štela 30 oseb. Iz Ljubljane se je pripeljal tudi knezoškof dr. Rožman s spremstvom in so mu romarji pripravili prisrčen sprejem. Na velikem trgu pred cerkvijo je bil postavljen provizorični oltar, ves okrašen z zelenjem in pa cvetjem.

Prenos čudodelne slike M. B. — Pridiga in sv. maša

Ob tričetrti na 9 se je ob zvokih godbe Krekovega prosvetnega društva začel pomikati iz cerkve svečan spreved. Na čelu so nesli 31 zastav prosvetnih in izobraževalnih društev in bander Marijinih družb. Za njimi je prišla skupina narodnih noč, vsa duhovščina in knezoškof dr. Rožman v ornatu. Spreved je zaključila čudodelna slika Matere božje, ki so jo nesli štirje kleriki na posebnem stojalu in jo postavili na provizorični oltar. Slavnostno pridigo je imel zastopnik ameriških Slovencev in njih duhovni vodja g. J. Plevnik, čigar govor je izzvenel v željo, da dobimo Slovenci svojega svetnika Barago, ki bo družil Slovence na domači grudi z vsemi slovenskimi izseljenci na vseh kontinentih sveta. Prevzvišeni knezoškof dr. G. Rožman je nato stopil k oltarju in opravil najsvetejšo daritev, med katero je igrala godba Krekovega prosvetnega društva z Jesenic. Ogromna množica je z največjo pobožnostjo sledila opraviilu in je stala po vsem trgu ter tudi po parku na levi strani trga.

Izročitev spomenice za beatifikacijo Barage

Po končani službi božji je generalni vikar dr. Ignacij Nadrah prečital spomenico, katero je podpisalo 20.000 Slovencev v želji, da se povelja Baraga kot svetnik, in jo nato izročil knezoškofu s prošnjo, da ukrene potrebne korake, da dobimo Slovenci čimprej priprošnjika svojega rodu pri Bogu.

G. knezoškof dr. Gregor Rožman je spomenico s podpisom sprejel in odgovoril: »Prav rad sprejemam to spomenico, ki izraža vaše hotenje, da dobimo Slovenci svojega priprošnjika pri Bogu, na znanje. Vendar moramo upoštevati, da sv. katoliška cerkev pri podelitvi tako visokih časti zahteva vedno dvoje. Najprej mora biti vse življenje in udeleževanje dotičnega tako zgledno in čisto, da ne bo mogel prav nikdar pasti niti najmanjši madež na njegov spomin. S svojim delom je moral storiti

čim več za poveljčanje božjega kraljestva na zemlji in za zveličanje neumrjotih duš. Tega o našem Baragi ne bo težko dokazati. Drugo, kar zahteva cerkev, pa je nezmotljivo znamenje, ki ga zahteva cerkev za vsakega vrednega postavbe v oltar, da namreč božja Previdnost sama s čudežem pokaže, da hoče imeti dotičnega poveljčana tudi na zemlji na oltarjih. Tu pa bomo morali poskrbeti sami in se s prošnjami čim večkrat zatekati k velikemu Baragi, ki gotovo kot svoj čas v življenju ne neha tudi sedaj prositi Vsemogočnega blagoslova za nas vse. In prav verjetno je, da bo Bog dopustil jasna znamenja, ki nam bodo pričala o milosti, ki jo je dosegel veliki naš apostol pri Bogu. Vse take slučaje pa mora vsak sporočiti pristojni cerkveni oblasti, ki bo na podlagi teh skušala pri najvišjem poglavarju Cerkve izpeljati proces za poveljčanje Barage.«

Po teh besedah je zaigrala godba ameriško himno kot simbol skupnega sodelovanja ameriških rojakov pri delu za beatifikacijo Barage.

G. knezoškof je odšel z duhovščino med spalirjem zastav nazaj v cerkev, kjer so postavili čudodelno sliko na svoje mesto.

Zborovanje Katoliške akcije

Takoj nato se je vršilo veliko zborovanje Katoliške akcije, katero je otvoril podpredsednik škofijskega odbora Katoliške akcije g. dr. France Debevec. V svojem govoru se je spomnil najvišjega poglavarja sv. Cerkve papeža Pija XI., ki mu je množica zaklicala navdušen »Živijo!« Hkrati se mu je odposlala sledeča brzojavka:

NJ. SVETOSTI PIJU XI.

VATIKANSKO MESTO.

Tisočere množice slovenskega ljudstva, zbrane na Brezjah, v največjem Marijinem svetišču našega naroda, da proslave spomin na proglasitev Marije kot Bogorodice na efskem koncilu in da izroče svojemu škofu prošnjo za uvedbo beatifikacijskega procesa slovenskega rojaka in indijskega misijonarja Barage, izjavljamo NJ. Svetosti svojo otroško vdanost in neomejeno zvestobo. Prepričani smo, da vršimo z današnjo proslavo v eminentnem zmislu pravo katoliško akcijo. Gojimo veselo nado, da bo mogla cerkev dvigniti našega rojaka na oltarje. Iskreno pozdravljamo veličastno borbo NJ. Svetosti za svobodo cerkve z ozirom na vzgojo mladine in za svobodo človečanstva sploh.

Godba je zaigrala papeško himno, nakar je vodja izvajal, da smo dolžni kot Slovenci in katoli-

Prenos čudodelne podobe Matere Božje.

čani in brez dvoma kot najzvestejši državljani, da se za svojim najvišjim duhovnim pastirjem spominimo tistega, ki s tako ljubeznijo in požrtvovalnostjo dela na procvitu našega naroda in napredku vse jugoslovanske države. Po navdušenih ovacijah našemu vladarju NJ. Vel. kralju Aleksandru, se mu je odposlala sledeča brzojavka:

NJ. VELIČANSTVU KRALJU ALEKSANDRU,

BELGRAD.

Z velikega zbora Katoliške akcije na Brezjah na proslavi 1500 letnice efskega koncila ter spominke svečanosti svetniškega misijonarja škofa Barage, ob prisotnosti ameriških Slovencev, pošiljajo NJ. Veličanstvu tisoči naših najboljših državljanov udane pozdrave.

Godba je zaigrala državno himno, nakar se je vodja spomnil pastirjev slovenskega ljudstva, njegovih škofov. — Pozdravil je nato zastopnika okrajnega podnačelnika dr. Vidica, ki se je kot zastopnik oblasti udeležil zborovanja, nato pa in

Zdravnik predpisuje pri

srčnih, živčnih, ledvičnih obolenjih, reumi, gihtu itd. samo kavo Hag brez kofeina

KAVA HAG

Generalni vikar Nadrah izroča knezoškofu dr. Rožmanu spomenico za beatifikacijo Barage.

dr. Marka Natlačenca, predsednika bivšega oblastnega odbora. Pozdravil je vse Slovence, ki žive izven mej naše domovine in ki se niso mogli udeležiti današnjega slavlja, zlasti pa rojake iz Amerike, ki so v tako lepem in obilnem številu povzdignili s svojo navzočnostjo pomembnost romanja. Naposled je pozdravil vse v imenu škofijskega pripravljalnega odbora in želel, da bi današnje zborovanje rodilo čim več lepih sadov.

Za njim je govoril predsednik KSK Jednote iz Amerike g. Opeka in opisal delovanje Katoliške akcije med ameriški rojaki. Poudarjal je, da bo najboljša vez med rojaki v tujini in rojaki v domovini beatifikacija slovenskega misijonarja Barage.

našim rojakom v tujini, kako je v stari domovini narod zvest Bogu.

O delu misijonarja škofa Barage je govoril g. Ivo Peršuh. Vodja zborovanja je zaključil zborovanje z željo, naj bi vsi odnesli s tega zborovanja trdne sklepe, da bodo živeli tako, kot je dolžnost pravega katoličana. Veličastno zborovanje je zaključila himna »Povsod Boga« ob 1 popoldne.

Po zborovanju se je množica ob zvokih godbe razkropila in okrepčala, nakar so se dolge procesije romarjev začele odpravljati nazaj na postajo. V teku popoldneva so se odpeljali romarji z rednim in s tremi posebnimi vlaki. Ostala množica pa se je odpeljala na večer na ojačenih rednih vlakih. Vse zborovanje je bila izredno lepa manifestacija katoliške misli in bo rodila brez dvoma obilo lepega. Pokazala pa je tudi, da je naš rod, pa najsibo doma ali v tujini, še vedno zvest Bogu in njegovi Cerkvi.

Pismo s kolonije Borcev v Martuljku

Martuljek, 26. julija 1931.

Gotovo Vas bo zanimalo, kako kolonisti živimo in kako se počutimo. Reči moramo, da prav dobro. Vsak dan se nam zdi lepše tu, v tem planskem kraju. Tudi domotožja nimamo več. Niti časa, da bi mislili na dom. Pridno delamo izlete in prirejamo taborne igre. Sicer pa je vse življenje urejeno prav po vojaško. (Naši vodniki pravijo, da vse to ni nič v primeri z disciplino pri vojaki. Bo menda že res; saj mi ne moremo vedeti, ko pa še nismo bili pri vojaki). Toda red mora biti, posebno kjer je mnogo ljudi. Nas je čez sedemdeset. Kakšna zmešnjava pa bi bila, ako bi delal vsakdo po svoji glavi. Vstajamo, ko zatrobi rok in tudi k jedi gremo na znak roga. Tek za jed imamo dober, da še nikoli takega, toda naši dve kuharici in taborni ekonom dobro skrbijo, da nismo lačni. Hrana je prav dobra in obilna. Nekaj izredno lepega so večerni zbori ob tabornem ognju. Pojemo narodne pesmi, pripovedujemo si pripovedi in šale in kar prehitro pride deveta ura, ko je treba iti spat. Ponoči se vrstimo v straženju, da ne ugasne taborni ogenj in da nam sovražnik ne odnese taborne zastave. K večernim zborom pridejo večkrat tudi letoviščarji iz vasi in se z nami vesele. Obiskujejo nas letoviščarji iz vse države in tudi iz tujine in vsi hvalijo lepoto našega tabora in red v njem. Pred dnevi je neki mlad Banačan iz radovednosti prenočil v enem naših šotorov in zjutraj dejal, da je spal »odlično«. In še bi prišel, ako mu ne bi branila njegova preskrbna mama. Te dni nas je obiskala gospa soproga češkega konzula v Berlinu, ki je na letovišču v Mojstrani, in je bila vsa vneta, ko so ji naši vodniki vse razkazali. Govori prav dobro hrvatski jezik in se zanima za naše narodne pesmi. V nedeljo, 19. t. m. smo imeli kakih 50 gostov. Obiskali so nas naši starši ter bratje in sestre, pa tudi drugi prijatelji Borcev so prišli. Vse smo slovesno sprejeli, jim vse razkazali in jim postregli, kakor smo v teh okoliščinah najbolj mogli. Tudi za nedeljo, 26. t. m. pričakujemo mnogo gostov. Zelo se jih že veselimo in radi jim bomo vse povedali o naših prelepih tabornih običajih. Naj se tudi naši domači vsaj za en dan z nami povešajo!

Pogled na pogorišče na Suhi pri Škofji Leki. (Glej poročilo v nedelj. »Slovenec«.)

Množice na zborovanju Katoliške akcije.

Proslava Levstikove stoletnice

Velike Lašče, 26. julija.

Zavedna velikaška dolina se je že več mesecev intenzivno pripravljala na današnjo proslavo 100 letnice rojstva slovenskega velmoža Franceta Levstika, zadnje dni so se pa odele Velike Lašče in Retje v slavnostno obleko, da čim slovesneje sprejmejo velike množice Levstikovih častilcev iz vseh krajev Slovenije, ki so prihiteli na to slavnost. Raz hiš in koč so plapolale zastave, vmes so se dvigali visoki mlaji, preko cest in ulic pa so bili razpeti množični slavaloki: »Levstiku na čast in došlim gostom v pozdrav!«

Mnogo gostov je prispelo že z večerašnjimi popoldanskimi vlaki, proti večeru je pa zavladalo povsod najslavnejše razpoloženje. Ko se je zmrata-

orisal ogromni pomen Levstika za naš narod. Povdaril je, da smo Slovenci Levstiku dolžni za ves svoj duhovni obraz, kajti njegovo delo je neposredno obsegalo vsa polja. Zlasti lepo je poudaril njegov trajen vpliv na naš književni jezik, ki so ga tedaj kazili mestni škriklji, dočim je zajemal »Retenjski gospod« iz neusahljivega vira žive narodove govornice. Končno je povdaril, da je bil Levstik pristaš jugoslovanske skupnosti, a je nemajno stal na stališču ohranitve in izgraditve slovenske samobitnosti, temelječe v naši grudi in v našem kmetu in iz teh prvin naše bitnosti moramo črpati tudi mi. Zaključil je z vzklikom, da naj zmerom živi med nami veliki duh Levstika.

Za govorom je zapel zbor Glasbene Matice pod vodstvom F. Juvanca Jenkovo »Molitev«, nakar je spregovoril nekaj besed še g. Kajželj za Sokola, potem so se pa vrstile množice v Velike Lašče h kosilu.

Po litanijah se je vršilo na slav. okrašenem obširnem trgu pred župno cerkvijo slovesno

odkritje spominske plakete.

Odličnjaki s kraljevim zastopnikom in banom in ministrom n. r. Pueljem na čelu so zasedli slavnostno tribuno, med spomenikom in tribuno so zavzele prostor številne deputacije kulturnih in drugih društev, trg in vse dohodne ulice so pa do zadnjega kotička napolnile ljudske množice. Čeprav je začel padati dež, je vendarle vladalo med vsemi navzočimi slovesno razpoloženje. Ob pol 3 je stopil na govorniški oder predsednik agilnega pripravljalnega odbora jurist Anton Pucelj, ki je imenoma pozdravil dolgo vrsto zastopnikov raznih oblasti, institucij in društev ter se zahvalil vsem, ki so sodelovali pri današnji slavnosti. Za njim je Glasbena Matica znova zapela Jenkovo »Molitev«, železničarska godba »Sloga« je odigrala slavnostni komad, nato je pa govoril pesnik Oton Zupančič slavnostno besedo. Tudi on je povdaril silen pomen Levstika za ves naš kulturni razvoj, češ, da pomenja Levstik za slovensko prozo isto, kar Prešeren za pesem, namreč temelj in vogelnik. Pomudil se je zlasti pri nesmrtnem Krpanu, ki ni zahteval od cesarja za rešitev države ničesar drugega kakor to, da mu dajo po svoje živeti. Razen tega je pa poprijel Levstik tudi na vseh nešteti drugih poljih, ki so vsa klicala delavecev. Z vzklikom »Slava mu!« je nato odgnal zavoso izpred portretne plakete.

Tedaj je Glasbena Matica zapela nalašč za to slavnost skomponirano Pavličovo slavnostno pesem »Levstiku«, nakar sta govorila, pozdravila slovesnost in povdarjala pomen Levstika še češki pisatelj Frank Wolmann kot zastopnik slovenskih institutov v Pragi, Brnu in Bratislavi ter srbska profesorica ga. Ljubica Jankovičeva. H koncu je bilo pred spomenik položenih še šest lepih vencev, med katerimi omenjamo zlasti venec Jugoslovanske ženske zveze, sestavljen iz rož, nabranih na grobu Franje Kosičeve, potem venec Slovenske narodne čitalnice v Zagrebu, s črnim florom okrašen venec primorske mladine, srebrni venec JUU in Mladinske Matice itd.

S tem je bil uradni del slavnosti zaključen, nebo se je znova zvedrilo in množice so se razšle na veselilne prostore. Velikolaščani so v polni meri pokazali, da znajo ceniti svoje velike rojake.

V nedeljo odkrita portretna plaketa na Levstikovem spomeniku v Velikih Laščah.

šilo, so zagoreli po bližnjih holmih kresovih in zagrmeli topiči, a v tamošnjem Sokolskem domu se je pričela

slavnostna akademija.

Gostje in množice domačega ljudstva so do zadnjega kotička napolnile obsežno dvorano, mnogi so pa morali prisostvovati akademiji še pred vrati in pod okni. Slavnostni govor je imel izdajatelj tiskarskega izdaja Levstikovih zbranih spisov, ki so začeli pred kratkim izhajati v Jugoslovanski knjigarni, profesor dr. Anton Slodnjak, ki je v poljudnem, a globoko zasnovanem govoru čital mnogostransko delavnost tega velikega velikolaškega rojaka in pokazal njegov ogromni pomen za ves slovenski kulturni in politični napredek. Govoru so potem sledile posrečene recitacije Levstikovih del, domači šolski otroci in slovenski vokalni kvintet ki je prihitel iz Ljubljane, je pa zapel več Levstikovih pesmi. Vsi so bili hvaležni prirediteljem za ta posrečeni in lepi večer.

Pisatelj Vlad. Levstik govori pred rojstno hišo pesnika Fr. Levstika.

Višek je dosegla proslava
v nedeljo.

Iz okoliških vasi je prihitelo na stotine in stotine domačega ljudstva deloma na okrašenih vozovih, deloma na peš, a iz Ljubljane sta se pripeljala dva vlaka Levstikovih častilcev, ki so jih na kolodvoru slovesno sprejeli. Med množičnimi odličnimi gosti omenjamo v prvi vrsti kraljevega zastopnika polkovnika Cvejiča, bana dr. Marušiča, zastopnika ljubljanske škofa, kanonika dr. Kilnarja, rektorja dr. Šerka, zastopnika ljubljanskega divizionarja gen. Popoviča, odposlanca prosvet. ministra Dimitrijeviča, znana češka književnika dr. Wolmanna in dr. Vybiralca ter odposlance številnih kulturnih in drugih organizacij, kakor Slovenske Matice, Prosvetne zveze, Slovenske šolske zveze, Pravniška akademskih društev »Zarje«, »Danice«, in »Triglava«, Kmečke prosvete, jugoslovanskega učiteljskega, zveze kmečkih fantov in deklet, Slovenskega prosvetnega društva iz Belgrade, Narodne čitalnice iz Zagreba itd. Svoja zastopnika sta poslala tudi mest Ljubljana v osebi g. župana dr. Puca in Celje v osebi občinskega svetnika Prekorška.

Pred Levstikovo rojstno hišo.

S kolodvora se je razvil dolg sprevod gasilcev in telovadcev z množičnimi zastavami, gostov in domačega ljudstva peš in na okrašenih vozovih skozi Velike Lašče v Retje, kjer so se zgrnile okrog skromne rojstne hiše velikega slovenskega genija. Vsa vasica je bila v zastavi, mlajši in slavoloki, pod spominsko ploščo na rojstni hiši je bil pa postavljen govorniški oder. Tu je najprej železničarska godba »Sloga« pod vodstvom g. Svetela zaigrala slavnostni odmelek iz Smetane, nato je pa pisatelj Levstik v formalno in vsebinsko sijajno izklesanem govoru lapidarno

FOTOAPARATE

svetovnih trdk Zeiss-Ikon
Rodentstock, Voigtlander,
Welta, Certo itd. ima vedno v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Zahtevajte cenik! —

Ljubljana Smrtna nesreča pri žaganju drv

Ljubljana, 27. julija

V spominu je še strašna in pretresljiva smrtna nesreča, ki se je nedavno pripetila pri žaganju drv, pri kateri je izgubil življenje en delavec, dva pa sta bila ranjena. Davi pa se je pripetila pri žaganju drv druga smrtna nesreča, kar dokazuje, da je to težko delo zelo nevarno tudi za življenje delavca in da se morajo podjetniki navaditi sprejemati za to delo le ame izvežbane in tega dela vajene ljudi ter da morajo pri tem delu poskrbeti za varnostne ukrepe.

Nesreča se je pripetila na skladišču tvrdke Ivo Pogačnik v Bohoričevi ulici, kjer so bili zaposleni kaznjenci. Tvrdka sicer ni dajala kaznjencem mezde, pač pa je dajala tem ljudem, ko so prestali kazen, neko nagrado. Tako so tudi davi prišli na delo trije kaznjenci; med njimi je bil Jurij Rezar, posestnik iz Srednje vasi pri Kranju. Rojen je bil 15. aprila 1904 in je bil poročen. Pred kratkim je bil obsojen zaradi tepeža in poškodbe na 8 mesecev ječe. V ječi se je prav doslojno obnašal, saj je bil pošten človek in le malo preveč po gorenjsko vročkrven, kar ga je pač zavedlo v tepež. Rezar se je veselil svobode, ki bi jo nastopil dne 11. septembra t. l. Kaznilnica ga je dodeljevala na delo v mesto pa v olajšavo kazni, ki jo je potrebežljivo prenašal.

Davi je Rezar na omenjenem skladišču žagal drva, sokaznjenca pa sta mu podajala drva k cirkularki. Sežagali so že dober kup drv. Pod cirkularko se je nabral precejšen kup sežaganih drv.

◉ Koroški rojaki in prijatelji Koroške! Danes v torek dne 28. julija 1931 ob 21. uri važen sestanek v restavraciji hotela »Union«. Iskreno vabljeni vsi! — Klub koroških Slovencev.

◉ »Snaps« omizje v gostilni Olup pod Trančo je darovalo za pogorelece v Nadlesku pri Starem trgu Din 1000.

◉ Mestni otroci na počitnicah. Največ otrok je poslala letos na počitnice mestna občina ljubljanska, ta velika in dobra mama ljubljanskih revnih otrok. Poročali smo že, da je odšlo dne 2. julija v Medno 50 dečkov, ki se vrnejo dne 2. avgusta. Ze dne 3. avgusta pa odide v Medno 50 deklic. Tudi te ostanejo na počitnicah mesec dni. Odseku Delavske zbornice za otroške počitnice je mestna občina priključila prvič 20 otrok, drugič pa 17, vse na lastne stroške. Ti otroci ostanejo na počitnicah na Breznici po 3 tedne. Na počitnice na morje v Kraljevico je poslala mestna občina prvič 41 otrok, ki so odšli tja dne 6. julija, drugič pa pošlje dne 6. avgusta 35 otrok, ki ostanejo tam tudi en mesec dni. Od teh otrok bo preskrbovanih 10 na stroške protituberkulozne lige, vsi ostali pa na stroške mestne občine same. Skupno je mestna občina letos preskrbela revnim otrokom 5923 počitniških dni. V Medno so odšli samo otroci, katerih starši so pristojni v Ljubljano, drugim pa tudi drugi. V Ljubljani stanujejo otroci. Prihodnje leto bo kopališče v Mednem preurejeno v stalno kolonijo za počitnice, tako da bo moglo tam ugodno letovati še več revnih otrok. Tudi druge organizacije so poslale letos več otrok na počitnice, tako Zenska krščanska zveza, Kolo jugoslovanskih sester, Rdeči križ in druge, o čemer smo naše bralce že obvestili.

◉ Marijino kopališče bodo danes zažgali. Prejšnji teden je magistrat izpraznil staroslavno »Marijino kopališče« na Prulah, ki ga je mestna občina kupila aprila l. 1918. V tej podrtiji je bilo prvotno nastanjenih 14 strank, zadnjič čas pa je po »sobah«, nekdanjih kopalnih kabinah stanovalo še 8 strank s 23 družinskimi člani. Tri stranke so dobile privatno stanovanje, a 5 strank je mestni magistrat spravil s pohištvo na mestno zemljišče ob Cesti dveh cesarjev. Stranke s pohištvo vred bivajo kar na prostem. Mestna občina jim bo pomagala, da si zgrade zasilne barake z vrtni. Včeraj so mestni delavci začeli razkrivati streho kopališča. Opeko bodo vporabili, dočim bodo danes ob 4 popoldne podrtijo zažgali in to iz razloga, da pokončajo najrazličnejši mrčes, tako stene, ščurke, podgane in miši.

◉ Še ena nesreča pri delu. Na drugem mestu poročamo o smrtni nesreči v Bohoričevi ulici. Popoldne pa se je zgodila v St. Vidu nad Ljubljano zelo huda nesreča, ki bi kmalu zahtevala zopet smrtno žrtev dela. Ponesrečeni delavec je tako hudo ranjen, da bo zelo težko okrevati. Cirmanovo poslopje v St. Vidu 28. sedaj popravlja neka ljubljanska tvrdka. Popoldne je padel s strehe tega poslopja približno 4—5 metrov globoko na streho bližnjega skednja 50 letni delavec Franc Kralj, stanujoč v Ribniški

ZAHVALA

Požrtvovalnim gospodom, ki so me v nedeljo 26. julija 1931 rešili pri kopanju v Retčah, se najtopleje zahvaljuje hvaležna Helena Mastnak.

Nova razdelitev srednješolskih okolišev

Na osnovi § 39. točke I. 3. odst. zakona o banski upravi se odreja naslednja sprememba porazdelitev okolišev v zmislu § 9 zakona o srednjih šolah.

Odredba glede šolskih okolišev zadne 28. avgusta 1930. IV. št. 16.535. ne velja nadalje.

Za realno gimnazijo v Celju: okraj Brežice, razen občine, določeno za okoliš novomeške realne gimnazije, Celje, Gornji grad, Konjice, Laško, Smarje ter iz slovenjegraškega okraja občine Sv. Andraž pri Velenju, Spodnji Dolž, Sv. Florjan pri Šoštanju, St. Ilj pri Velenju, St. Janž na Vinški gori, Kozjak, Šoštanj mesto, Šoštanj okolica, Škale, Topolšica in Velenje.

Za realno gimnazijo v Kočevju: okraj Čabar in Kočevje.

Za realno gimnazijo v Kranju: okraj Kranj in Radovljica.

Za I. II. in III. realno gimnazijo v Ljubljani: mesto Ljubljana ter okraj: Ljubljana okolica, Litija, Kamnik in Logatec.

Za klasično gimnazijo in za realno oddelke I. realne gimnazije v Ljubljani: mesto Ljubljana ter okraj: Brežice, Čabar, Laško, Kamnik, Kočevje, Kranj, Krško, Litija, Ljubljana okolica, Logatec, Novo mesto, Radovljica.

Za realno gimnazijo v Mariboru okraj: Maribor desni in levi breg, Prevalje, Slovenjgradec razen občin, odrejenih za okoliš celjske realne gimnazije.

Za klasično gimnazijo in za realno oddelke na realni gimnaziji v Mariboru okraj: Celje, D. Lendava, Gornji grad, Konjice, Ljutomer, Maribor desni in levi breg, Murska Sobota, Prevalje, Ptuj, Slovenjgradec, Smarje.

Za realno gimnazijo v Murski Soboti okraj: Dolnja Lendava, Ljutomer, Murska Sobota

Tedaj je hotel Rezar odstraniti ta drva pod cirkularko. Pripogolil se je torej in z roko odstranil vsa drva, nato pa se je dvignil. V istem trenutku pa je zakrilil z rokami in se opotekel. Nekateri pravijo, da mu je prišlo najbrže slabo, najbolj verjetno pa je, da se mu je pod nogami zmaknilo eno poleno kar mu je izpodneslo nogo. Rezar je omahnil k cirkularki in se z vratom nagnil k ostrini žage, ki se mu je zarezala v vrat. Niti krikniti ni mogel več, zakaj že se je zgrudil s prezezanim vratom. Cirkularka mu je prerezala vrat v dolžini 15 cm in sicer prav do vratnih vreten. V zmedji, ki je nastala, skladišču sledila, se ni nihče spomnil, da bi telefoniral iz tvrdke same neposredno na reševalno postajo, temveč je nekdo tekel naravnost v bolnico po zdravnika. Iz bolnišnice so šele telefonirali po reševalni avto. Ta je prišel na kraj nesreče točno ob 8. uri. Ali Rezar je bil že mrtev. Cirkularka mu je namreč prerezala žilo aorto. Tudi če bi reševalni avto prišel četrt ure prej, ako bi pravčasno telefonirali ponj, najbrže ubogemu Rezarju ne bi bilo več pomoči, etnoveč bi prav tako hitro izkrevnel. Tako pa je umrl že na skladišču in se je reševalni avto vrnil prazen. Na kraj nesreče je pozneje prišla policijska komisija zdravnika Ar. Ramoviča in dežurnega uradnika g. Hauptmanna. Komisija je sestavila zapisnik o nesreči in odredila prevoz trupla v mrtvašnico. O nesreči je meso že zelo zgodaj izvedelo in je pretresljiva nesreča vzbudila povsod globoko sočutje z nesrečno žrtvijo dela. Pomilovanje pa zasluži tudi nesrečna rod-bina pokojnika, ki bo ostala brez rednika.

Pouršnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri tvrdka J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

ulici 27 v Mostah. Pri padcu si je pretresel možgane, si zlomil desno roko in desno ključnico. Ljubljanski reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico. Kraljevo stanje je zelo nevarno.

◉ Redni letni občni zbor »Strokovnega društva tobanih vpokojen in vpokojencev v Ljubljani«, se bo vršil v s r e d o, dne 29. julija ob pol 3 popoldne v prostorih Rokodelskega doma, Komenskega ulica. Vabimo, da se vse članice in člani iste-ga v obilnem številu udeležijo. — Odbor.

◉ Razmere v gramozni jami. Z revščino in bedo si dostikrat družijo tudi neznosne razmere, ki si jih sosedje v proletarskih naselbinah ustvarjajo sami med seboj s predolgimi jeziki. V Gramozni jami ob Vodovodni cesti, kjer gotovo prebivajo najrevnejši, so prepri mi sosedji zelo pogosti. Posebno pa se sovražita med seboj dve družini, ki sta si drugače v ožjem sorodstvu. Ta zlahtna, ki je res razvirana plahta, se besno mrzi. V nedeljo je prišlo v Gramozni jami do žalostnega dogodka. Očeta obeh družin sta prišla nekoliko vinjena domov in se pričela med seboj mermirati ter groziti drug drugemu. Nazadnje sta se spopadla. Močnejši je bil kmalu na vrhu in je imel šibkejšega sorodnika pod seboj na tleh. Stisko očeta pa je opazil njegov 14letni sin, ki je prihitel in pričel s palico tolči svojega strica po glavi. Res je rešil očeta neprijetnega stričevega obema, ali strica je tako močno zdelal, da je moral priti po reševalni voz in ga prepeljati v bolnišnico.

◉ Motorno kolo zgorelo. V soboto je prišlo na Večni poti na kraju, kjer se odcepi cesta na Brdo, do nenavadnega požara. Krnarski pomočnik Viktor Skepec, se je peljal z motornim kolesom v smeri proti Zg. Šiški. Naenkrat se mu je vnel razplinjač in v trenutku je zgorela gumijasta cev. Vnel se je tudi bencin in v nekaj sekundah je bilo vse motorno kolo v plamenih. Zgorelo je celo motorno kolo razen prikolice. Skepec pravi, da ima 20.000 dinarjev škode.

◉ Cigavo je perilo? Policija je te dni aretirala dva prebisana ptička, pri katerih je našla nekaj perila, tako tri bele rjuhe, dve brisači, eno prevleko za blazino in eno konjsko odejo. Perilo ima monogram S. Z. Ptička seveda ne povesta, kje sta našla perilo, temveč se izgovarjata s preprosto lažjo, da sta ga našla v nekem grmovju. Policija vabi lastnika, naj se zgasi.

◉ Nočno službo imajo lekarne: mr. Leu-sček, Resljeva c. 1; mr. Bohinec ded.; dr. Stanko Kmet, Dunajska c. 41.

Za realno gimnazijo v Novem mestu okraj: Krško in Novo mesto ter iz brežijskega okraja občine: Artiče, Bizeljsko, Brežice, Globoko, Kapele, Mostec, Pišce, Pleterje, Sromlje, Veliki Obrež.

Za realno gimnazijo v Ptuj okraj: Dolnja Lendava, Ljutomer, Murska Sobota, Ptuj.

Za pristojnost v šolski okoliš je odločilno bivališče staršev.

Kranj

Razstavnih paviljon na Glavnem trgu. ki hrani najdražje in najvrednejše dobitke letošnje jubilejne gasilske tombole, povzroča situo zanimanje in privlačnost tako tujcev in domačinov. Ob vsaki uri se zbirajo pred paviljonom cele gručice, ki občudujejo visokovredna darila letošnje tombole, ki je največja tovrstna prireditelj v državi. Tablice se dobe po vseh trgovinah po 4 Din. na dan tombole po 5 Din.

V znamenju gospodarskega napredka. Te dni se je na kranjskih ulicah pojavil nov eleganten transportni avtomobil, ki je bolj podoben luksuznemu vozu ali avtobusu kot pa tovrstnemu avtomobilu. Poldrugotonski avtomobil, znan kot »International«, je last kranjskega me-sarja g. Mihaela Ostermana, ki ga bo predvsem rabil za prevoz mesnih izdelkov v bližnje in daljnje kraje. Voz je dobro zaprt in pokrit, ker to zahtevajo higijenski oziri. V letošnji spomlad je g. M. Osterman znatno povečal in moderniziral hladilne naprave, ki jih ima poleg občine v Kranju on edini.

Stavbna popravila in dozidave. V zvezi z obstoječim načrtom renovirati pungrsko cerkev ter ji napraviti nov stolp po načrtu arhitekta g. prof. Vurnika, so pričeli ta teden s prvimi zidarskimi deli pri cerkvi. Delo izvršuje stavbna tvrdka Ivan Bidovec. Tesarska, klepar-ska in pasarska dela še niso oddana. Upamo, da bo do jeseni cerkev dogotovljena. — Na Glav-nem trgu renovirajo hišo Kreditne banke, ki jo je slednja kupila od g. K. Schindlerja. — V Pungratu zida stavebnik g. Viko Bidovec veliko in moderno hišo, v katero bo potem iz Huj pre-selil stavbno pisarno. Hišo so začeli zidati že lausko poletje ter jo sedaj skrbno in precej tozkošno izgotavljajo.

Tri dežele - trije bratje

Beirut in Damask sta oddaljena med seboj samo dobrih sto kilometrov. Ena najlepših in najslavnejših avtomobilskih cest ju veže med seboj, tekoč čez Libanonsko in Antilibanonsko gorovje. Toda značaj obeh mest je ravno tako različen, kakor njuni pokrajini. Beirut je sredozemsko pristaniško mesto levantskega lica, politični značaj njegovih prebivalcev je mečji, neodločnejši in njihov pogled obrnjen bolj tja po feničanskih morskih poteh. Pokrajina okrog njega prekaša po svoji bujnosti obalne predele. Damask leži med golim gorovjem in puščavo v oazi; kljub temu, da ima po evropsko široke in razsvetljene ceste in kljub nežnemu zelenju ob bregovih številnih rek — obrača svoj pogled proti Aziji. Njegovi prebivalci niso pozabili, da je najstarejša in najponosnejša kalifska dinastija od tu razširila islamsko gospodstvo nad daljnimi deželami; in tudi tega ni pozabilo, da je ustanovil tu kralj Feisal I. 1920. arabsko narodno kraljestvo. Damaščani so trši nego Beirutčani, malobesednejši in politično budnejši. V Libanonu se komaj da govoriti o sklenjenih, določni ljudski volji ter se vse razkroja v interese osebnih skupin; nasprotno se pa v Siriji čuti moč enotno usmerjene narodne volje kakor v Egiptu.

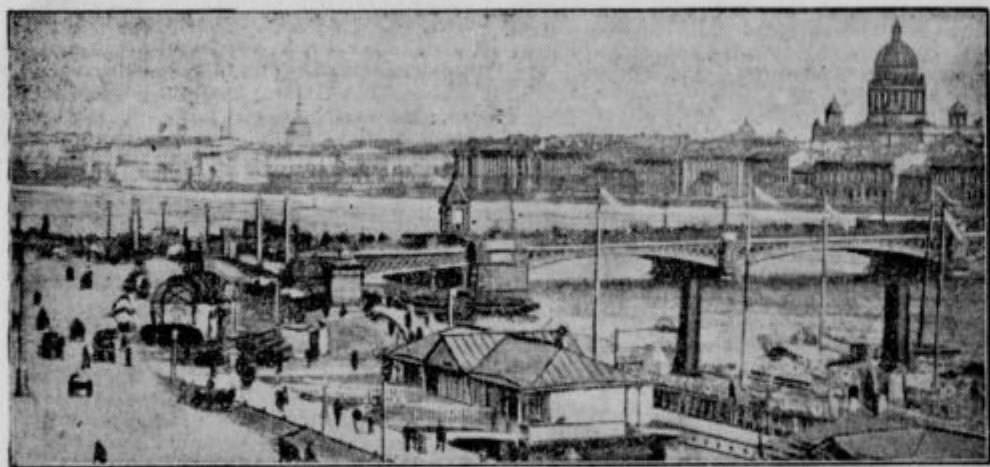
Kljub temu pa v Siriji ne vlada manjša brezglavost nego v Libanonu. Toliko je pa danes že gotovo, da se je Francija slednjič odločila posnemati angleški zgled in sprijazniti s sirskimi nacionalnimi zahtevami. Sirci francoskega mandata sploh nikoli niso priznali, marveč vedno dosledno zahtevali neodvisnost in članstvo v Društvu narodov; o francoski zaščiti Sirije in o zavarovanju francoskih koristi v deželi naj bi se sklenila posebna pogodba med

Francijo in sirsko narodno skupščino. To stališče je o priliki sirske vstaje l. 1926. visoki francoski komisar de Jouvenal načelno sprejel, a do praktične veljave še ni docela prišel.

Zelo je vplival na Sirce zgled sosednega Iraka. Tam se je angleški mandat iz vsega početka nadomestil z obojestransko pogodbo in bo Irak po vsej priliki še letos sprejet v Društvo narodov kot samostojna država. Za istim ciljem stremi Sirija in ji je sedaj dosega tega cilja zagotovljena. Že pred letom dni je dobila Sirija novo demokratično ustavo, ki naj uredi deželo v samostojno, neodvisno državo. Ustavno izvoljena narodna skupščina naj bi sklenila pogodbo s Francijo. Toda praktična izvedba nove ustave zahteva časa in tako volitve za parlament do danes niso razpisane.

L. 1930. proglašena ustava določa Siriji republikansko državno obliko. Toda Sirci so prepričani, da namerava Francija izročiti vladu Ali ibn Huseinu, bivšemu kralju v Hedžasu in bratu iraškega kralja Feisala. Alijeva brata sta s pomočjo Anglije zavladala v sosednjih državah Iraku in Transjordaniji. Potemtakem bi v treh sosednjih deželah vladali trije bratje in Irak, Sirija in Transjordanija bi utegnile postati jedro bodoče arabske federacije. Čim postane Irak in Sirija člana Društva narodov, bi ugasnili vsi mandati v teh deželah, izvzemši Palestino.

Pa še to: Če postane Ali kralj v Siriji, bi nedvomno pridobil nazaj tisti del dežele, ki je l. 1920. pripadla Libanonu; s tem bi došla Sirija zopet svoboden dohod do morja in važne luke. Tako bi se zacelila težka rana in nad Srednjim Vzhodom bi vzklik trajen mir ter mu prinesel blagodejen procvit.

Leningrad — prva »Zeppelinov« postaja.

Shaw v Rusiji

Bernarda Shawa je sprejela Sovjetska Rusija s častmi, godbo in cvetjem. Mladina je zapela internacionalo, ljudstvo je klicalo »Hura!« Shaw je vse to sprejel s svojim širokim nasmehom.

Shawa in njegove angleške spremljevalce so nastanili v Moskvi v hotelu Metropol. Kasneje so se gostje odpeljali na Rdeči trg, si

Alzaški poslanec abbe Wetterle, ki je te dni umrl. Pokojnik je bil za časa nemškega režima v Alzaciji neupogljiv branitelj francoskih narodnih pravic, ki jih je do leta 1914 zastopal tudi v nemškem državnem zboru. V začetku svetovne vojne je bežal v Francijo, a je po aneksiji obeh dežel prišel v navskrižje s francoskimi oblastmi.

ogledali mesto in Kremelj. Shaw si je z zanimanjem ogledal cerkve in stare ikone in hudo mušno pripomnil: Pri vas ne znate delati revolucije, pri nas na Angleškem bi vse to opletili!... Stojte na visoki terasi z obsežnim razgledom je Shaw dejal: »Ruski narod potrebuje nove petletke, da bi se naučil lepote.« — Med južno je začel mlad komunist Shaw razlagati komunistična načela, a Shaw ga je prekinil, češ: »Fant, bil sem marksist, predno se je rodil vaš Ljening!« — V pogovoru z nekim angleškim poročevalcem je Shaw dejal, da ostane v Rusiji devet dni, a »ostal bi rad devet let, če bi imel čas.«

Pozdravni članek v uradnih »Izvestijah« je napisal bivši narodni komisar za prosveto Lunačarski, ki opominja ljudi, naj ne pozabijo, da Shaw nikakor ni pripadnik komunizma in da se njegovo zanimanje za Sovjetsko Zvezo zelo lahko pretvori v ostro kritiko. Shaw je že napravil malo šale na sovjetski račun in buržuazija se je zadovoljno hehetala. »Če izjavljamo komunisti — je dalje pisal Lunačarski — da morata biti tudi umetnost in znanost komunistična, potem se ljudje Shawovoga kova ne morejo vzdržati posmeha in misli, da stoje na višji stopnji duševne svobode.« — Kakor se vidi, se ruski komunisti zavedajo, koliko ranljivih mest ima njihov režim.

Naval na šole v ČSR

Čehoslovaški prosvetni minister dr. Dérer je v senatu podal poročilo o stanju šol. Opozoril je na izreden letošnji naval na srednje in meščanske šole, zaradi česar bo treba zidati mnogo novih šol in namestiti veliko število novih učnih moči. Tačas je na Čehoslovaškem približno 15.000 takozvanih osnovnih šol z 41.000 učnimi močmi. Od tega je 10.000 čehoslovaških, 3300 nemških, 500 rusinskih, 835 madžarskih, 90 poljskih in 4 romunske šole. Meščanskih šol je približno 1900 z 9000 učitelji.

Ptičji raj

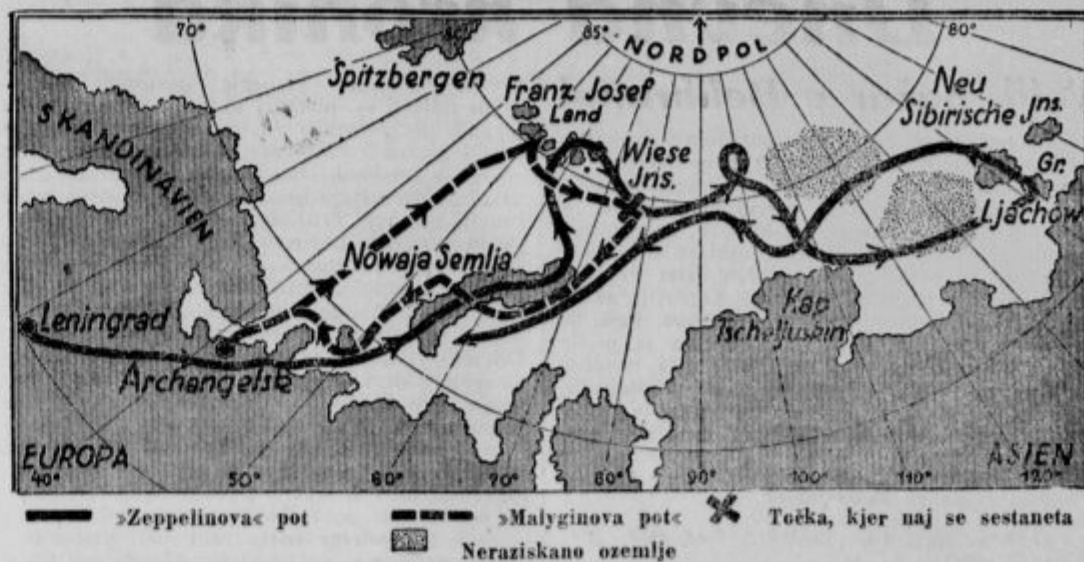
Na neki bavarski pristavi so ustanovili ptičjo postajo, ki je kraj izpremenila v raj. Okrog pristave živi nad 80.000 različnih ptic, od tega 20.000 lastovk. Ravnatelj postaje sodi, da so požrle ptice letos 32 kvintalov kobilic in očistile tega mrčesa vse bližnje travnike. Živina ima mir pred muhami, ki jih lastavice neumorno uničujejo. Ravnatelj meni, da ima vsaka krava, ki je ne nadlegujejo muhe, zato vsak dan en liter več mleka. Čim več ptic, tembolje uspeva celokupno kmetijstvo.

*
»Torej vi bi hoteli poročiti mojo hčer!« je dejal ameriški dolarski kralj. »Koliko pa premorete?«
»Približno stotisoč dolarjev.«
»Vprašam, koliko imate premoženja: vaš drobiž me ne briga?«

Santiago, glavno mesto države Chile, kjer so se vršili o priliki dijaških demonstracij krvavi izgredi.

Zemljevid k »Zeppelinovi« in »Malyginovi« poti

Uloga ženskih klubov v Ameriki

Ženskim klubom v Ameriki danes mnogi prerokujejo skorajšen konec. Temu ugovarja F. Harten-Hoencke, ki piše iz lastne izkušnje, da imajo ženski klubi po manjših ameriških mestih in vaseh še vedno svoje posebne naloge, ki so za razvoj celokupnega prebivalstva zelo važne.

Znano je, da so žene prvih amer. pionirjev hranile in negovale stare običaje in staro kulturo. Moške so krčili gozdove in se borili z Indijanci, kasneje pa gradili ceste in mesta; vedno so imeli polne roke dela in toliko gmotnih skrbi, da na duševne dobrine niso mogli veliko misliti. To je bila stvar žena, ki so na pokritih vozovih, s katerimi so s svojimi možmi in otroci potovali proti zapadu, vozile s seboj podedovane skrinje, obleko, orodje, knjige in nakit ter skrbale za

to, da so se stari običaji spoštovali in hranili. Kakor hitro so se kje rstavili in se je ustanovila naselbina, je kar ob sebi prišlo, da so se žene združile v ženskem klubu, da bi mogle tako z združenimi močmi braniti iz stare domovine prinešene svetinje, ki bi jih bili lastni možje radi marsikje in marsikdaj vrgli čez krov, če so jim postale neprijetne. Žene so vršile svojo kulturno nalogo, kakor so pač najbolje vedele in znale. Shajale so se in se posvetovalle o vzgojnih in kulturnih vprašanjih ter skupaj čitale sv. pismo, da so vedele učiti otroke krščanskega nauka. Mnogokrat ni bilo v naselbini ne učitelja ne duhovnika. In še danes je v ameriškem podelju prvi vzgojni činitelj učiteljica, ne učitelj.

Prvi akademiki na katol. univerzi v Pekingju

Z velikimi kitajskimi svečanostmi so te dni podelili na katoliški univerzi v Pekingju akademske čine: baccalaureat je prejelo enajst slušateljev. Kandidati so nosili zgodovinske plašče dinastije Hov (551-256. pr. Kr.).

Dr. Eekener ob pristanku v Berlinu

Kmetov harem

V marsičem je stoletno turško gospodstvo v Bolgariji zapustilo svojo sled, samo v tem ne, da bi imel Bolgar po več žen. Še celo bolgarski cigani, ki so večinoma mohamedanci, imajo samo po eno ženo. Tembolj nenavaden je zato slučaj mnogoženstva v kmeti ki hiši, s katerim se tačas pečajo bolgarske oblasti. Stanja Kostov, premožen kmet je že 20 let živel v zakonu s svojo ženo Eleno, ki mu je rodila pet otrok. Razumela sta se prav dobro. Pred dvema leti je pa Stanja spoznal 18 letno dekle — Vido iz sosednje vasi, ki mu je tako ugajala, da jo je pregovarjal, naj postane njegova žena. Pri tem ji je zaupal, da s svojo ženo niti ni pravilno poročen, da se je pa v 20. letih zakona navadil nanjo in se zato ne bi hotel ločiti od nje. Vidi cela stvar ni bila všeč, toda pohlepni starši so jo pregovorili, da naj ponudbo sprejme, češ da bo Kostov Eleno prej ali slej njej na ljubo odslavljal in se potem z njo — Vido — poročil. Vida je uhogala starše in tako je došlo do čisto nenavadne pogodbe v treh, ki so jo podpisale tudi tri priče. V pogodbi izjavljajo Stanja, Elena in Vida, da hočejo živeti v »življenjskem občestvu« in Elena se je obvezala, da sprejme Vido kot enakopravno tovarišico. Vida se je pa obvezala, da ne bo kalila domačega miru in reda, da bo materi Eleni pomagala pri gospodinjstvu in vzgoji otrok. Elena je podpisala, da bo novi družinski članici iskrena prijateljica in da bo skrbela za njene otroke, če bi jih bilo kaj. Posebna »sankcijska« točka je določala, da mora tista obeh žena, ki bi skalila hišni mir, plačati Kostovu pettisoč levov. Tako sklenjeno razmerje je trajalo dve leti, dokler se Vidini starši niso prepričali, da Kostov nikakor ne misli zavreči svoje prve žene Eleno. Tedaj so šli in ovadili Kostova popu. Ta je pa rekel, da v stvari ni pristojen in je zadevo izročil sofijskemu sinodalnemu sodišču. Zadnje besedo pa utegne meti kazensko sodišče — zaradi mnogoženstva, ki ga v Bolgariji kaznujejo z ječo.

Angleška banka, iz katere so začeli vlagatelji dvigati zlato; od 13. julija so se zlate vloge zmanjšale za okroglo šest milijard dinarjev.

Shaw zna

O Shawu kroži nešteto zgodbi in dovtipov. Ko je l. 1925. prejel Nobelovo nagrado in so ga oblegali z vprašanji, je dejal: »Leta 1925. nisem ničesar napisal, zato so mi dali Nobelovo nagrado.«

Svojemu tedanjemu strankarskemu tovarišu in sedanjemu ministru Hendersonu je Shaw nekoč podrobil pod nos: »Do konca vojne sem se držal; toda, po volilnem govoru, ki sem ga imel l. 1918. v Stourbridgeu, je prišel k meni neki vojak in mi rekel: »Če bi bil vse to vedel leta 1914.; bi me za nič na svetu ne bili spravili v uniformo.« Nakar sem mu odgovoril: »Zato vam tega l. 1914. tudi povedal nisem.«

*
Trgovce Kaša si je kupil papigo, ki pa potem ni in ni hotela nobene ziniti. Kaša je bil hudo razočaran in je hotel papigo naučiti vsaj eno besedo; zato ji je neprestano ponavljal: »Halo! Halo!«

Čez četrte ure je papiga odprla eno oko in dejala: zaspano: »Zasedeno!«

Finlec Nurmi, ki je osvojil nov svetovni rekord v teku na 3200 m; zmagal je progo v času 8:59,5.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 1-5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službo dobe

Učenca in učenko

primerno šol. izobrazba takoj sprejemem v trgovino z meš. blagom. Hrana stanovanje v hiši. - Josip Langeršek, Marenberg.

Služkinja

zdrava in poštena, vajena kuhe in gospodinskih del, se sprejme takoj v boljšo hišo v Ljubljani. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 8469.

Perfektno kuharico

samostojno, pridno in pošteno, sprejemem takoj. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8468.

Pouk

Camernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesijonirana. Prospekti št. 16 zastoj. Pišite po!

Šivilje in krojači!

Naznanjam, da priredim 3. avg. 1931 tečaj za pri krojevanje damskih in moških oblačil, ter sprejemam prijave do 1. avg. 1931. Krojni vzorci se izdajajo točno po naročilu. Pojasnila daje Teodor Kunc, lastnik konces. strok. prirojevalne šole, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4/II. nadstr.

Stanovanja

Stanovanje

dveh sob in pritliklin išče boljše zakonski par za 1. avgust. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Dobro plačnik« št. 8381.

Selitve

v Ljubljani, na deželo in obratno, prevoze vseh vrst blaga Vam oskrbi z izurjenim osebjem po zmerni ceni »Brzopromet«, avtoprevozniška družba, Miklošičeva cesta št. 4, telefon 21-82.

Prazno sobo

v sredini mesta takoj oddam mirni gospodini. - Vprašajte: Mestni trg 24, III. nadstr.

Dve zvezani sobi

v II. nadstropju, solnčni, na trg, parketirani, meblirani, se odda sredi avgusta nemu gospodu. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8474.

Stanovanja!

Vzajemna zavarovalnica odda v novozidanih enodružinskih hišah z vrtom ob Zolgarjevi in Herbersteinovi ulici za november stanovanja. - Reflektanti naj se zgledajo pri ravnanju Vzajemne zavarovalnice, Miklošičeva c., I. nadstropje, najkasneje do 1. avg. t. l. oziroma naj stavijo pisarne ponudbe.

Vnajem

Trgovina

dobro vpeljana, s stanovanjem vred, se odda pod zelo ugodnimi pogoji 1. sept. v najem v Sv. Pavlu pri Preboldu. Natančnejše informacije pri F. Pikl istotam.

Mlekarno

vzajem z vsem inventarjem v najem, v krogu Slovenije ali Hrvatske. Ponudbe na podruž. »Slov.« v Celju pod »Mlekarna«.

Porestva

Stavbne nasvete

daje tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/1

Dve parceli

po 700 m² prodam po ugodni ceni. Vrt popolnoma urejen. Izve se Černe-tova ulica 32, I. nadstr., Ljubljana 7.

Hišo

dvostanovanjsko, z nekaj vrta, kupimo. Ponudbe z aavedbo cene pod »Goto-vina« na upravo »Slov.«

Srednje posestvo

3 ure od Kočevja ob glavni cesti, prodam. Redi tri goveda. Hiša in gosp. poslopje v dobrem stanju. - Sadni vrt, velike njive, travnik, košenice, gozd. - Vilma Širok, Vimolj št. 11, p. Nemška loka pri Koč.

Enonadstropna hiša

z gostilniškimi prostori, stanovanjem, 4 sobami za tuje, mesnico in drugim gospodarskim poslopijem, kakor podom, kletjo, hlevom za 40 glav živine, dalje zaraščanim sadnim vrtom preko 1 orala, travnikom za 5 voz krme, nji-vo za 10 mernikov pose-ve, v najboljši legi, ter 2 zaraščena gozdoma preko 6 oralov - ugodno naorodaj v St. Vidu na Dolenjskem. V hiši se vodi že preko 100 let gostilna ter preko 40 let mesarija in nekaj let trgovina. Natančna poja-snila, ceno in pogoje plačila poda Mihael Oma-hen, Višnja gora.

Kupimo

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana - Selenburgova ulica 6. II. nadstr.

Vsakovrstno

zlato nujnje po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Prodano

Kopalne hlače

od 9 Din naprej dobite pri »Luna«, Maribor, Aleksandrova cesta št. 19. Poštna naročila točna.

Jabolka in hruške

prima, namizne, kilogram 4 Din franko kraj naroč-nika, po 25 kg razposila G. Drechsler, Tuzla - Bosna.

Razno

Selitve

v Ljubljani, na deželo in obratno, prevoze vseh vrst blaga Vam oskrbi z izurjenim osebjem po zmerni ceni »Brzopromet«, avtoprevozniška družba, Miklošičeva cesta št. 4, telefon 21-82.

Pred nakupom žimnic

otoman, spalnih divanov i. t. d., se blagovolite potru-diti k tapetniku A. Kobi-lica, Ljubljana, Dunajska cesta 25, vhod z Dvorža-kove ulice 3, dvorišče, ki Vas s svojimi solidnimi iz-delki, nizkimi cenami in praktičnimi nasveti goto-vo zadovolji.

Lepo posestvo

v Celovcu-Klagenfurt, Rosentalerstrasse Nr. 42/e obstoječe iz enonadstropne hiše vile, dalje tovar-niškega in gospodarskega poslopja, dvorišča in vrta je pod zelo ugodnimi pogoji naprodaj. - Resni kupci dobe nadaljna pojasnila le pri lastnici gospe Amaliji Kučera v Zagrebu, Illica 21.

Kis za vlaganje

Jakob Perhavec, Maribor, Gosposka ul. 9. Tel. 25-80

Spirit za vlaganje

Jakob Perhavec, Maribor, Gosposka ul. 9. Tel. 25-80

Janez Pretnar

dne 26. t. m. po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, v 77. letu starosti, mirno in Bogu vdano umrl.

Pogreb nepozabnega in blagega pokojnika bo v torek, dne 28. julija 1931 ob 3 popoldne od doma žalosti Tržaška cesta št. 24 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana-Begunje-Tržič, dne 26. julija 1931.

Frančiška Pretnar, soproga. Marija, Janez, Anton, Martin, Jože, Ivanka, Lojze, Slavko, sinovi in hčere, vsi nečaki in nečakinje in ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

VLAHOV

OKREPLJUJUČI ŽELUDAČNI ELIXIR

ki krepi in zdravi želodec, je edino R. Vlahov odlikovan na vseh svetovnih izložbah. Šme Vlahov z našo eliketo je zaščiteno po vseh državah sveta. Čuvajte se ponarejanj! Tovarnica ustanovljena leta 1861.

Uradniki, trgovci, rokodelci in ostali!

Ako Vam je potreben kak razred gimnazije, za spre-membo svoje službe, morete v kratkem času, ne da bi zapustili svoje mesto, **potom dopisovanja s šolo „HAJDUKOVIC“** položiti toliko razredov kolikor Vam je potrebnih. - Podrobna pojasnila daje in vpisuje vsak dan **D. Popović, Kajmakčalanska (preje Ivkovičeva) ul. št. 58, Beograd VII** Telefon 832. (do Borovega parka).

SILVO BRESKVAR, profesor
MARIJA BRESKVAR roj. ŽIVEC

poročena

Ljubljana, dne 26. julija 1931

»Couch« zofa

je najmodernejša sedanje dobe. Poleg elegancje v kombiniranih oblikah je tudi zelo praktična in dvostransko uporabljiva. - Izdeluje jih po lastnih in danih načrtih najsolidnejše Kobilica Avgust, tapetnik in dekorater, Ljubljana, Dunajska cesta 25, vhod: Dvorčakova 3, dvorišče.

Koruzo za krmo

oddaja naiceneje veletrgovina žita in moka **A. VOLK, LJUBLJANA** Resljeva cesta 24

Pozor, trgovci s kolesi in konzumna društva!

Radi krize nemške marke likvidira nemška tovarna svojo zalogo v Jugoslaviji (Ljubljana) ca. 600 koles, samo prima nemški izdelek, ocarinjeno, zunanje muhe, kompletno s pneu-matiko, mnogo pod dne-vno engros ceno. Prodaja se tudi v manjših količi-nah, vendar samo proti takojšnjemu plačilu. - Ta-kojšnje ponudbe blagovo-lite javiti na Aloma Com-pany, Ljubljana.

Jesenski velesejem na Lipskem
od 30. avg. do 3. sept. 1931.

Vzorčni velesejem v 40 velesejskih palačah v notranjem delu mesta. Velesejem za stavbne, hišne in gospodarske potrebe v dvorinah 1, 2, 3, 4, 5, 11, 12, 13 in 20 na velesejskem prostoru. Obsežne ponudbe v preglednem redu! Zahte-vajte pojasnila in podatke o ugodnostih in potnih olajšavah od **W. ERKENA-ZAGREB, Starčevićev trg 6/I, Telef. 75-91.** Brzopojni naslov Erkenag-Zagreb ali od **ZUNANJEGA URADA LIPSKEGA VELESEJMA, BEGRAD, Knez Mihačeva ul. 33.**

Umrli je in zasnila večni sen dne 23. julija t. l. najina dobra sestra in teta, gospa

Marija Walland

vdova strojevodje v pokoju

Položili smo jo na kraj hladu dne 25. julija t. l. Bog ji bodi milostljiv sodnik! Gaberje pri Celju, dne 27. julija 1931.

Franc Svetič, tajnik grofa Buguy, Nove Hrady, Češkoslovaška, in Josip Svetič, župnik, Divača, brata.

Rafaela Urbančič roj. Schmiedmayer, nečakinja.

POS LANSTVO MUHE!

Razširjati bolezen-to je naloga muhe. Pogin radi muhe se nesme potcenjevati, ko je do-kazano, da se legar širi, ako raste število muh. Z nastopom hladnega vremena pre-neha legar, ker zginejo muhe. Muhe pre-našajo tudi druge bolezni-ubivaj jih takoj-pripravno — škropi Flit.

Flit ubija muhe, komarje, bolhe, mravlje, molje, stenice, ščurke in drugi mrčes ter-njihova jajca. Flitova para je mrčesu smr-tonosna a ljudem neškodljiva. Vporaba enostavna. Ne pušča madežev. Ne zamen-juj Flit-a z drugim podobnimi proizvodi. Pazi na vojaka na rumeni konvi s črnim robom.

Škropi

FLIT

Konve so plombirane — v Tvojo korist.

Pozor gostilničarji!

Domače salame, prizna-ne najbolje, in polno-masten polemendolski sir nudi I. Buzzolini, Lingar-jeva ulica.

Izpadanje las

bolečine lasišča, temena, prhljai, srbež in drugo preneha hitro in zanesljivo, lasje se zopet zara-stejo, prhljai in srbež izgineja če uporablate **RASTLINSKI IZVLEČEK IZ KOPRIV.** Stekleničica 20 Din Proizvaja in razposila stara, l. 1599 ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb, Jelacicev trg 20.

Električne instalacije

za hišno razsvetljavo in za pogon motor-jev ter instalacije telefonskih central, hišnih zvoncev in signalnih naprav Elektrotehniška delavnica za popravila

Telefon št. 2003

Sirokovno in solidno delo!

IVAN BOGATAJ

oblast. konces. elektrotehnično podjetje

LJUBLJANA

Kongresni trg 19 — poleg nunske cerkve

Izjemoma

nizke cene!

Poštna hranilnica rač. št. 12.619

Trgovina in tovarniška zaloga

instalacijskega materiala, motorjev, ventilatorjev, medicinskih aparatov, žarnic, likalnikov, kuhalnikov, moder-nih lestenecv in svetilk ter telefonskih aparatov in varovalk

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prija-teljem in znancem pretužno vest, da je naš ljubi brat

ANTON BOZJA

previden s tolažili svete vere mirno in Bogu vdano umrl. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo 29. julija 1931 ob 3 popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 27. julija 1931.

GLOBOKO ZALUJOCI BRATJE IN SESTRE.